KATALOG

ÖFVER

UTSTÄLLNINGEN

AF

ÄLDRE MÄSTARES TAFLOR

UR SVENSKA PRIVATSAMLINGAR

I KONSTFÖRENINGENS F. D. LOKAL
(VESTRA TRÄDGÅRDSGATAN 10)

19 MAJ—30 JUNI 1893

AF

OLOF GRANBERG

TREDJE UPPLAGAN
(ILLUSTRERAD)

KATALOG

ÖFVER

UTSTÄLLNINGEN

AF

ÄLDRE MÄSTARES TAFLOR

UR SVENSKA PRIVATSAMLINGAR

I KONSTFÖRENINGENS F. D. LOKAL
(VESTRA TRÄDGÅRDSGATAN 10)

19 MAJ–30 JUNI 1893

AF

OLOF GRANBERG

TREDJE UPPLAGAN
(ILLUSTRERAD)

STOCKHOLM
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI
1893.

Tryckt i 150 ex.

1893 års utställning af äldre mästares taflor har anordnats af en kommitté, bestående af professorn grefve GEORG VON ROSEN, grosshandlaren ALFR. BRINCK, godsägaren friherre EMANUEL CEDERSTRÖM, amanuensen GEORG GÖTHE, kanslirådet N. FR. SANDER, grosshandlaren JACOB SETTERWALL och intendenten GUSTAF UPMARK. Amanuensen Göthe har ledt taflornas upphängande och placerande. Katalogen har redigerats af kommitténs sekreterare OLOF GRANBERG. Frigga-magasinet har prydt utställningslokalen med flera konstmöbler. H. M. Konungen har behagat att genom några högstdensamme tillhöriga, värdefulla taflor gifva expositionen ökad glans. Äfven H. M. Drottningen och H. K. H. Hertiginnan af Dalarna ha täckts genom bidrag ihågkomma utställningen. I särskild tacksamhetsskuld står kommittén till öfverstekammarherren grefve AXEL WACHTMEISTER, som icke dragit i betänkande att ifrån Vanås låta uppsända flera af de dyrbaraste målningarna i Sveriges förnämsta privata tafvelsamling.

Utställningen öppnades fredagen den 19 maj, i närvaro af H. K. H. Kronprinsen med uppvaktning och ett stort antal inbjudna konstvänner, däribland nestorn bland vårt lands konstsamlare, den mer än 91:årige brukspatron J. LIND.

Utställare.

H. M. KONUNGEN.

H. M. DROTTNINGEN.

H. K. H. HERTIGINNAN AF DALARNA.

BECKER, A. Kansliråd.
BENDIX, W. Grosshandlare.
BRINCK, ALFR. Grosshandlare.
CRONSTEDT, OTTO. Grefve. Kabinettskammarherre.
DE GEER, GUSTAF. Friherre. Löjtnant (Malmö).
DE LA GARDIE. Enkegrefvinna, f. von Platen. F. d. Öfverhofmästarinna (Helsingborg).
EKMAN, CARL. Bruksägare (Finspång).
ENNES, H. Hofmarskalk.
FAHLCRANTZ, C. J. Fil. Dr. Bokförläggare.
FRANCKE, O. Enkefru, f. Hallberg.
FREDRIKSON, GUSTAF. Teaterdirektör.
HAMILTON, G. M. Grefve. Godsägare.
LAGERBERG, SVEN. Grefve. General.
LIND, J. Brukspatron.
MANNERSKANTZ, FREDRIK. Kapten (Värnanäs).
NORDENFALK, J. Friherre. Konstakademiens preses.
PLATEN, STEPHANIE VON. Enkegrefvinna, f. Hamilton.
REDIN, C. A. Notarie.
ROSEN, CONRAD VON. Grefve. Öfverstekammarjunkare.
SANDBERG, G. W. Revisor.
SCHLEGEL, FREDRIKA. Enkefru, f. Wallis.
SETTERWALL, JACOB. Grosshandlare.
TAMM, ADOLF. Fil. Dr. Kontrolldirektör.
TAMM, GUSTAF. Friherre. Öfverståthållare.
WACHTMEISTER, AXEL. Grefve. Öfverstekammarherre (Vanås).
ÖHRMAN, P. L. Med. Dr.

Karlbergs Kongl. Krigsskola.
Upsala Universitet.

AST. *Balthasar van der Ast,* holländsk stillebensmålare, född i Middelburg på 1590-talet, död i Delft 1656 eller kort därefter. Troligen elev af Ambrosius Bosschaert. Verksam i Utrecht och Delft.

1. STILLEBEN. Midt på en bordskifva en korg med rosor, tulpaner och andra blommor. Till v. därom fem snäckor och en trollslända. Till h. om korgen en persika, plommon och aprikoser. — Trä. H. 0,36; br. 0,67. Sign.: *B V A.*

   Motstycke till följande. Ur Kinmanssons saml.

   Frih. Johan Nordenfalk.

2. STILLEBEN. Midt på en bordskifva en kullstjälpt korg, ur hvilken ramlat fyra persikor och andra frukter, som nu ligga till v. om korgen; längst till v. en liten gräshoppa. Till h. om korgen sex snäckor. Mellan dem en liten vas med olika slags blommor uti. — Trä. H. 0,36; br. 0,67. Sign.: *B. v. A.*

   Motstycke till föregående. Ur Kinmanssons saml.

   Frih. Johan Nordenfalk.

BALEN. *Jan van Balen,* flamsk målare, född i Antwerpen 1611, död där 1654. Elev af sin far, Hendrik van Balen. Studerade 1639—1641 i Italien. Imitatör af sin far.

3. FARAOS DOTTER FINNER MOSES. Hon är åtföljd af tvänne tjänarinnor, af hvilka den ena knäböjer. Landskap och dräkter i bjärta färger. — Trä. H. 0,37; br. 0.49.

   Ur Friesendorffska saml. En liknande tafla i Stockholms Högskolas saml.

   Hr *Alfr. Brinck.*

BECK. *David Beck,* holländsk porträttmålare, född i Delft, död i Haag 1656. Elev af Ant. van Dijck. Arbetade vid det engelska och för flera andra hof, däribland 1647—1651 i Stockholm såsom drottning Kristinas hofmålare. Vistades sedan i Rom och Paris.

4. PORTRÄTT AF LOUIS DE GEER D. Ä. (f. 1587, † 1652), bröstbild åt h., naturlig storlek, med svart kalott, grått hår och kortklippt, spetsadt hakskägg. Slät hvit krage med hvita tofsar. — Duk. H. 0,72; br. 0,64. I de resp. hörnen läses: Æ — 62, (Ann)o — 50.

Graveradt af Jeremias Falck. Tillhör caput för frih. ätten De Geer af Finspång, löjtnanten

Frih. Gustaf De Geer (Malmö).

BEERSTRAATEN. *Anthonie Beerstraaten,* holländsk målare af vinterlandskap och stadsutsikter i midten af 1600-talet, förmodligen bror till Jan Abrahamsz. Beerstraaten. Verksam i Amsterdam.

5. VINTERLANDSKAP MED EN FRUSEN SJÖ. Till h. i förgr. en hvälfd stenbro, hvarpå synes en bortåt gående kvinna. Där bakom en kyrka med fyrkantigt, spetsigt torn. Till v. i förgr., på isen, flera skridskoåkare. — Duk. H. 0,86; br. 1,27. Sign.: *A. Berstraaten 1665.*

Fru *O. Francke,* f. Hallberg.

BERCHEM. *Nicolaas Berchem,* holländsk landskaps- och djurmålare, född i Haarlem 1620, död i Amsterdam 1683. Elev af sin far, stillebensmålaren Pieter Claasz, Jan van Goijen, m. fl. Vidare utbildad i Italien. Verksam i Haarlem och Amsterdam.

6. LANDSKAP MED KREATUR. Till h i förgr., framför en ruin, sitter på en hvit häst en ung kvinna i rödt lif och blå kjol, pekande med h. hand och samtalande med en bakom henne synlig, likaledes beriden herde. Till h. i förgr. en stående herde, en brun ko, får och getter. — Duk. H. 0,50; br. 0,65. Sign.: *Nicolaas Berchem.*

Motstycke till följande. Ur Österby-saml.

Grefve Otto Cronstedt.

7. Landskap med kreatur. Till h. i förgr., framför en ruin, en på en grant utstyrd åsna sittande kvinna, i gult lif och blå kjol; pekande med h. hand, samtalar hon med en till h. om henne stående herde. Dessutom flera figurer, såsom en karl med en häst, får, o. s. v. — Duk. H. 0,50; br. 0,65. Sign.: *Nicolaas Berchem.*

Motstycke till föregående.

Grefve Otto Cronstedt.

BOURDON. *Sébastien Bourdon,* fransk figurmålare, född i Montpellier 1616, död i Paris 1671. Studerade i Italien. Deltog 1648 i stiftandet af konstakademien i Paris, vistades 1652—1654 i Stockholm såsom drottning Kristinas hofmålare och blef 1655 direktör vid konstakademien i Paris.

8. Porträtt af grefve Gustaf Gustafsson af Vasaborg, Gustaf II Adolfs naturlige son; half figur, naturlig storlek, stående, vänd åt h., barhufvad, med det i pannan tudelade blonda håret nedfallande på axlarna, iförd guldstickad gul tröja med röda ärmuppslag, bröstharnesk och blått axelskärp. I den på en hjälm med hvit buske hvilande v. handen håller han en kommandostaf. Grå fond. — Duk. H. 0,82; br. 0,73. På en kolonn till h. i bakgr. läses: *GUSTAVUS GUS / WASABORG / COMES / N. 1616. O. 1653.*

Upsala universitet.

BROECK. *Elias van den Broeck,* holländsk blomstermålare, född i Amsterdam omkr. 1650. Elev af Cornelis Kick (enl. Bredius), verksam i Amsterdam och (1673—1674) i Antwerpen.

9. Blomsterstycke. I ett blomsterglas en mängd blommor, såsom en röd och två hvita rosor samt en vallmoblomma. Längst upp till v. en hvit fjäril. — Duk. H. 0,56; br. 0,48. Sign: *Elias V. D. Broeck.*

Ur frih. Knut Bondes saml.

Frih. Johan Nordenfalk.

BRUEGHEL. *Jan Brueghel d. ä.,* flamsk landskaps- och figurmålare, son till Peeter Brueghel d. ä. och yngre broder till Peeter Brueghel d. y., född i Brüssel 1568, död i Antwerpen

1625. Elev af Peeter Coucke och af Peeter Goetkint i Antwerpen, studerade 1593—1596 i Italien; från 1597 verksam i Antwerpen. Rubens' medarbetare och svärfar till David Teniers d. y.

10. BÖNDER PÅ VÄG TILL STADEN. En landsväg. Till h. i förgr. en karl som bär en säck och en kvinna med en kruka på hufvudet. De samtala med två vid vägen sittande kvinnor, af hvilka den ena bredvid sig har en korg med en tupp uti. — Koppar. H. 0,33; br. 0,20. Sign.: *I. BRVEGHEL. FEC. 1607.*

Motstycke till följande.

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

11. FLODPARTI. Till v. i förgr. en strand med träd och hus; i bakgr. en kyrka. Till h. floden, på hvilken flera segel synas; vid horisonten en stad. En båt lägger till. En ung man däri räcker ett barn åt en på stranden stående kavaljer. Bredvid denne några förnäma damer. — Koppar. H. 0,33; br. 0,20. Sign.: *I. BRVEGHEL FEC. 1607.*

Motstycke till föregående. Båda troligen af grefve G. A. Sparre på 1770-talet inköpta i utlandet.

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

CARAVAGGIO (?). *Michelangelo Amerighi*, kallad *Caravaggio*, berömd italiensk naturalistisk figurmålare af romerska skolan, född i Caravaggio 1569, död i närheten af Neapel 1609. Studerade först i Venedig och sedan för Cavaliere d'Arpino. Verksam i Rom, Neapel och på Sicilien.

12. S:T SEBASTIAN, half fig. åt v., stående, naken, genomborrad af en pil. Kring midjan en brun mantel. Mer än naturlig storlek. — Duk. H. 1,00; br. 0,73.

Ur prof. C. J. Fahlcrantz' saml. Skolarbete.

Hr *Gustaf Fredrikson.*

COOSEMANS. *Alexander Coosemans*, flamsk stillebensmålare, född i Antwerpen 1627, död där 1689. Elev af Jan Davidsz. de Heem. Ganska sällsynt mästare, hvars arbeten täfla med lärarens.

13. FRUKOSTSTYCKE. Till v. på ett bord med grön duk en korg, hvari flera hvetebröd och en halfskalad citron. Ofvanpå bröden

ett högt vinglas och en remmare. Bakom korgen en gyllene pokal och ett halffylldt venezianskt glas. Till v. om korgen persikor och ljusröda drufvor, midt framför den samma ett silfverfat med tre skinkskifvor samt till h. ett med blått sammet klädt skrin, hvarpå en nautilussnäcka. Framför skrinet en silfverkanna och ett silfverfat, hvarpå en skinka. Till h. därom en gurka, en stor klase gula drufvor, två meloner och en tallrik, hvarpå fem räkor. Längst upp till h. ett ljusrödt draperi. Till v. mörkgrå fond. Till h. utsikt öfver ett strandlandskap. — Duk. H. 0,84; br. 1,19. Sign.: *A. Coosemans.*

Motstycke till n. 40 af Jan de Heem. Liksom den kommen ur den s. k. Galliera-saml.

H. M. Konungen (Stockholms slott).

CRANACH. *Lucas Cranach d. ä.* (egentligen *Lucas Müller*), tysk målare, född i Cronach 1472, död i Weimar 1553. Elev af sin far. Studerade sedan i Nederländerna. Trädde 1504 i kurfurstens af Sachsen tjänst. Luthers och Melanchtons förtrolige vän.

14. »CARITAS». Framför en trädgrupp en naken kvinna, som, halft sittande, stöder sig mot en stenbänk. Bredvid henne två mindre och två något större barn, af hvilka det ena omfamnar en docka. — Trä. H. 0,52; br. 0,36. — På taflan står med hvit färg måladt: *Charitas* samt med svart färg mästarens märke (en bevingad orm) och årtalet *1534*.

Atelierarbete.

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

CROOS. *Anthonij Jansz. van der Croos,* holländsk landskaps- och marinmålare, född 1606 eller 1607, död i Haag omkr. 1662. Troligen elev af Jan van Goijen, af hvilken han åtminstone påverkades. Verksam i Haag och i Alkmaar.

15. KANALLANDSKAP. Till v. en hvälfd stenbro. Därbakom en trädgrupp. Till h. ser man kanalen och vid ena stranden en båt. Träden ha en grågrön färg. — Trä. Sign.: *A v CROOS F 1657.*

Ur Konung Oscar I:s saml.

H. K. H. Hertiginnan af Dalarna.

d'ARTHOIS (?). *Jaques d'Arthois,* flamsk landskapsmålare, född i Brüssel 1613, död där 1686. Elev af Jan Mertens. Verksam i Brüssel.

16. LANDSKAP med en vidsträckt utsikt åt h. I förgr. ett herdepar med kreatur invid ett vattningsställe. — Duk.

Ur prof. C. J. Fahlcrantz' saml. Skolarbete. Öfvermålad af prof. Fahlcrantz. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Dr *C. J. Fahlcrantz.*

DECKER. *Cornelis Gerritsz. Decker,* holländsk landskapsmålare, född omkr. 1620, begrafven i Haarlem 1678. Elev af Salomon van Ruijsdael. Verksam i Haarlem.

17. LANDSKAP. Till h., på stranden, en förfallen hydda, omgifven af gamla ekar. Till h., närmast åskådaren, står i en port en karl, som bär en hink. Till v. en sjö. — Trä. H. 0,41; br. 0,35. Sign.: *C. D.*

Ur prinsessan Sofia Albertinas och grefvarna Steenbocks saml.

Hr *Alfr. Brinck.*

18. LANDSKAP. Till h., på stranden, en förfallen byggnad. Till v. en skogsdunge. Längre bort till h. en annan byggnad, framför hvilken en karl. Närmast åskådaren ett vattendrag med en båt, hvari en karl. — Trä. H. 0,39; br. 0,55. Sign.: C. *Decker. / 1655.*

Ur prof. C. J. Fahlcrantz' saml.

Dr *C. J. Fahlcrantz.*

19. FLODLANDSKAP. Till h., framför ett stort träd, ruinerna af en kyrka. Där bredvid en port, i hvilken står en karl. På floden två roddbåtar. — Duk. H. 0,82; br. 1,08. Sign.: *C. DECK...*

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

20. LANDSKAP MED EKAR. Till h. i förgr. ett par afblåsta ekstammar. Bakom dem en skogsdunge. På vägen till v. om träden en kavaljer och en dam, båda till häst och samtalande med hvarandra. — Duk. H. 0,66; br. 0,95.

Troligen modern.

Hr *J. Lind.*

DUCK. *Jacob A. Duck,* holländsk genremålare, född i Utrecht 1600, troligen död i Haag. Han målade i samma genre som Pieter Codde, Dick Hals och Anth. Palamedesz, d. v. s. musicerande sällskap, tärningspelande soldater, o. s. v. Han förblandades ända till senaste tiden med djurmålaren Jan Le Ducq, hvilken Ducks taflor tillskrefvos.

21. VINPROFVET. I en lagerkällare står till h. en ung officer, klädd i kyller, filthatt och gehäng. På höger arm bär han sin kappa, i den v. handen håller han ett halffylldt vinglas, som han med kännarblick betraktar. Till v. en svartklädd kavaljer, likaledes med hatten på hufvudet. Mellan dem står vinhandlaren, en äldre, mager man. Den svartklädde kavaljeren till v. har fattat hans ena hand och gör en åtbörd, som synes betyda: »Topp, affären är afgjord!» Brun fond. — Trä. H. 0,53; br. 0,76. Sign.: *I / Duck.*

Unik signatur. — Ur Konung Oscar I:s saml.

Hr *Herman Ennes.*

EGMONT. *Joost van Egmont,* holländsk-flamsk porträtt- och historiemålare, född i Leyden 1601, död i Antwerpen 1674. Elev af Kaspar van den Hoecke. Reste 1618 till Italien, blef därpå en af Rubens' medhjälpare, vistades sedan i Paris, där han målade för hofvet och bosatte sig så åter i Antwerpen. Ehuru son af en fattig timmerman, sökte han inbilla folk att han tillhörde den lysande adliga ätten Egmont och skref sig därför: Justus Verus d'Egmont. Sign. arbeten af honom ytterst sällsynta.

22. PORTRÄTT AF DROTTNING KRISTINA. Knästycke, naturlig storlek, stående, vänd åt h., klädd i urringad ljusgrå atlasklädning, med röda blommor i håret och bara armar, hållande i v. hand en knippa blommor och i h. en staf, som hvilar på h. axel. Bredvid h. hand synes ett hundhufvud. I bakgr. bergigt landskap med en sjö. — Duk. H. 1,12; br. 0,84. Den bakpå befintliga äkta sign. förstördes vid taflans rentoilering, men lydde förut: *Justus Verus d'Egmont / f. A° 1655 Bruxelles.*

Har tillhört den från Holland härstammande, nu utdöda grefliga familjen Dohna på Stjernsund.

Dr *P. L. Öhrman.*

EHRENSTRAHL. *David Klöcker Ehrenstrahl* (urspr. *David Klöker*), tysk-svensk målare, född i Hamburg 1629, död i Stockholm 1698. Elev af Juriarien Jacobs i Amsterdam och Pietro da Corona i Rom. Adlad 1674.

23. PORTRÄTT AF FÄLTMARSKALKEN FRIH. LORENTZ VON DER LINDE, i helfigur, naturlig storlek, stående, en face, klädd i harnesk, lutad mot en stor bronskanon, öfver hvilken är kastad ett rödt draperi. Bakom honom en trofé af fanor och standar. — Duk. H. 2,22; br. 1,77.

Grefvinnan Stephanie von Platen.

ELLIGER. *Ottmar Elliger,* svensk-tysk målare, enligt Houbraken född i Göteborg 1633 eller 1634 (i en handl. från 1660 uppger han sig själf vara från Köpenhamn), död i Hamburg 1679. Elev af Daniel Seghers i Antwerpen. Från 1670, då han blef kurfurstens hofmålare, verksam i Berlin.

24. BADANDE KVINNOR. I förgr. fem kvinnor, som nyss stigit upp ur badet. I bakgr. ett landskap med en stenmur. — Trä. H. 0,52; br. 0,36. Sign.: *OttmaR Elliger / Fecit / Anno 1667.* (öfver mästarens namn en krona).

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

EVERDINGEN. *Allart van Everdingen,* holländsk landskapsmålare, född i Alkmaar 1621, död i Amsterdam 1675. Elev af Pieter Molijn. Verksam i Haarlem och Amsterdam. Vistades en tid i Norge.

25. SKOGSLANDSKAP med ett skummande vattenfall. Till v. sågverksbyggnader. — Duk. H. 0,66; br. 0,84.

Ur prof. C. J. Fahlcrantz' saml. Modern (?). Fotogr. af C. F. Lindberg.

Dr *C. J. Fahlcrantz.*

FRANCKEN. *Frans Francken d. y.,* flamsk figurmålare, född i Antwerpen 1581, död där 1642. Son till Frans Francken d. ä. Elev af sin far.

26. KONUNGARNAS TILLBEDJAN. — Trä. H. 0,54; br. 0,73. Sign.: *F. FRANCKEN INV ET f.*

Ur Konung Oscar I:s saml.

H. K. H. Hertiginnan af Dalarna.

FRIJTOM. *Frederik van Frijtom,* ryktbar fajansmålare i Delft, född före 1640 och verksam i Delft åtminstone 1658—1690. Stafflitaflor af honom ytterst sällsynta.

27. LITET LANDSKAP. I förgr. en bondgård. Till v., längre bort, en väderkvarn. — Trä. H. 0,34; br. 0,27. Sign.: *F. V. FRYTOM.*

Imitation efter Jan Wijnants. Motstycke till följande.

H. K. H. Hertiginnan af Dalarna.

28. LITET LANDSKAP. — Trä. H. 0,34; br. 0,27. Sign.: *F. V. FRYTOM.*

Likaledes i Wijnants stil. Motstycke till föregående. Båda taflorna förekommo på auktion här 1781 och 1842 samt ha sedan tillhört en Sandels och konung Oscar I.

H. K. H. Hertiginnan af Dalarna.

GOIJEN. *Jan Josephsz. van Goijen,* holländsk landskapsmålare, en af grundläggarne af Hollands landskapsmålarkonst, född i Leyden 1596, död i Haag 1656. Elev af Cornelis van Schilperoort och Isaak van Swanenburch i Leyden, Willem Gerritsz i Hoorn och Esaias van de Velde. Reste 1615 till Frankrike. Var sedan till 1631 verksam i Leyden och därefter i Haag. Ytterst produktiv artist.

29. UTSIKT AF DORTRECHT. Till h. en väderkvarn. Till v. därom en skogsdunge, en kyrka med två höga torn och, till v. därom, ungefär i taflans midt, flera byggnader och en väderkvarn. Till v. i förgr. en enmastad, bortseglande båt, fylld med folk. Till h. därom en roddbåt med sju personer. Längre bort andra farkoster. Mulen luft. — Trä. H. 0,58; br. 0,83. Sign.: *vG 1647.*

Liknande taflor i Nationalmuseum, i Louvre, o. s. v. — Har tillhört prof. C. J. Fahlcrantz, som tyvärr öfvermålat en del af luften. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Hr *Gustaf Fredrikson.*

30. SJÖSTYCKE. Till h. i förgr., några i botten neddrifna pålar. Till v. i förgr. ett segelfartyg med holländsk flagg. Längre bort flere seglare. Längst i fjärran en stad. Molnbelagd himmel. Grå färgton. — Trä. H. 0,35; br. 0,33. Sign.: *vG 1646.*

Har tillhört prof. C. J. Fahlcrantz.

Dr *C. J. Fahlcrantz.*

GREUZE. *Jean-Baptiste Greuze*, fransk genre- och porträttmålare, född i Tournus, nära Mâcon 1725, död i Paris 1805. Elev af Gromdon i Lyon och af konstakademien i Paris. Reste 1755 till Italien och blef 1769 ledamot af akademien. Död i armod.

31. »La blanchisseuse». En ung flicka af omkr. 17 års ålder, klädd i kort mössa, grått lif och gulrandig kjol, sitter, framåtböjd, på en kagge, sysselsatt med att tvätta linne i ett stenfat. Hon betraktar åskådaren med sina vackra ögon. Bakom henne ett skåp. Grå fond. — Duk. H. 0,41; br. 0,33.

Troligen af grefve G. A. Sparre i Paris direkt köpt af mästaren. Graverad (efter ett ex., tillhörigt m. de la Live) af J. Danzel. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

HAARLEM. *Cornelis Cornelisz. van Haarlem,* holländsk figurmålare och arkitekt, född i Haarlem 1562, död där 1638. Elev af Pieter Pietersz i Amsterdam och Gilles Coignet i Antwerpen. Gjorde 1579 en resa till Frankrike och bosatte sig 1583 i Haarlem. Mycket produktiv målare. — Mytologiska och bibliska motiv.

32. Venus och Vulkanus; fig. i naturlig storlek. Till v. sitter, vänd åt åskådaren, Vulkanus naken, till h. Venus, likaledes naken och med h. arm upplyft. I bakgr. Vulkanus' smedja, där amoriner hvässa sina pilar. — Duk. H. 1,82; br. 2,10. Sign.: *1592 / C. Cornely Harlemensis / fecit.*

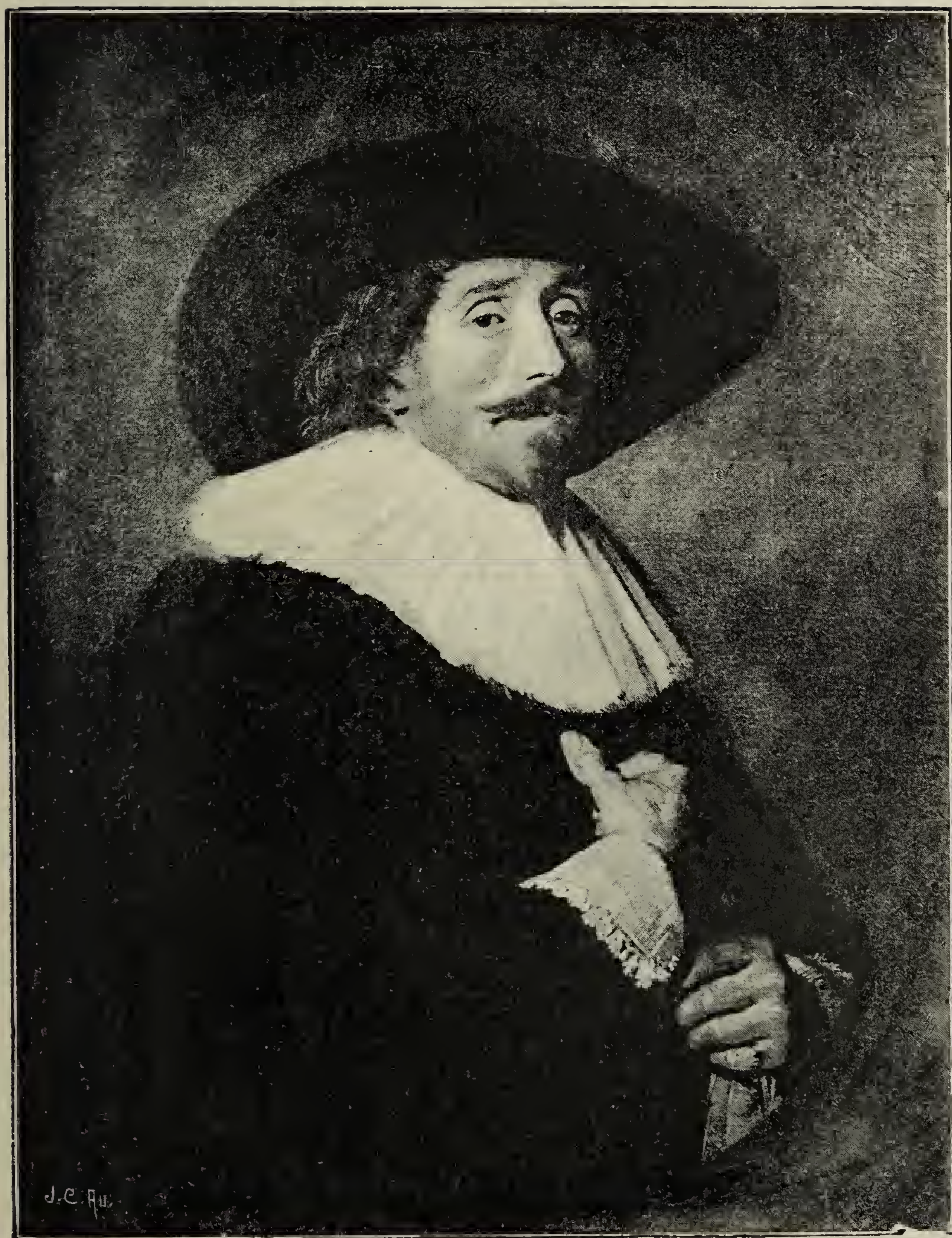
Ur Grillska saml. på Österby.

Frih. Gustaf Tamm.

33. Apollo; bröstbild, naturlig storlek. Guden bär på sitt guldgula hår en lagerkrans och håller lyran i h. handen. Öfver axlarna en ljusröd mantel, som lämnar bröstet naket. Mörk fond. — Trä. H. 0,65; br. 0,49. Sign.: *C v H 1608.*

Hr *J. Lind.*

HALS. *Dirk Hals,* holländsk genremålare, yngre broder till den store Frans Hals. Född i Haarlem före 1600, död där 1656. Elev af sin bror och verksam i Haarlem. Målade liksom Pieter Codde och Anthoni Palamedesz s. k. konversationsstycken och musicerande sällskap.

N:r 35.

MANSPORTRÄTT AF FRANS HALS FRÅN 1638.

Tillhör H. M. KONUNGEN
(Stockholms slott).

N:r 36.

Fruntimmersporträtt af Frans Hals från 1638.

Tillhör H. M. Konungen
(Stockholms slott).

34. MUSICERANDE SÄLLSKAP. Kring ett bord sitta fyra herrar och två damer. Karlen midt bakom bordet spelar guitarr. Till h. om bordet står en kavaljer med hatten i hand och en dam. Till v. bakom henne en annan stående dam. Grågul fond. — Trä. H. 0,36; br. 0,48. Sign. på ramen till en tafla på fondväggen: *D HALS* (äkta, nästan utplånad signatur).

Köpt på auktion efter bergsrådinnan Tribler.

Hr *Alfr. Brinck.*

HALS. *Frans Hals*, näst Rembrandt Hollands störste figurmålare, född i Antwerpen 1580 eller 1581, död i Haarlem 1666, kom redan 1604 till sistnämda stad, där han sedan stannade hela sitt lif. Elev af Karel van Mander. En af de ursprungligaste af alla tiders målare och af ofantligt inflytande på Hollands hela figurmåleri. Liksom de flesta af Hollands största målare död i fattigdom.

35. PORTRÄTT AF EN YNGRE MAN, i half fig. åt h., nat. storlek. Han är klädd i svart, bredskyggig filthatt; svart dräkt, med hvit, nedviken, något veckad krage med spetsbård. Håret har en gul, i ljusbrunt stötande färg. Skägget ljusbrunt, kortklippt och glest, är tillspetsadt; små, ljusa mustascher. Ansiktet har ett trött, sjukligt utseende. Den h., något upplyfta handen är tryckt mot bröstet, i den venstra, sänkta håller han ett par handskar. Händerna bredt och mästerligt målade. — Bilden inskrifven i en fönsterlik oval. Gulgrå fond. — Duk. H. 0,98; br. 0,66. Sign.: *ÆTAT SVÆ 28/ ANo 1638.*

Har tillhört änkedrottning Josephine; motstycke till följande. Fotogr. af C. F. Lindberg.

H. M. Konungen (Stockholms slott).

36. PORTRÄTT AF EN MEDELÅLDERS KVINNA; half fig. åt v., nat. storlek. Hon bär en hvit, styf hufvudbonad, svart, framtill guldstickad dräkt, stor, pipip ringkrage och fina spetsmanchetter med långa snibbar. Händerna äro lagda öfver hvarandra. På den h. handens pekfinger en ring. Ansiktet, nästan en face, har en frisk, rödlätt, något solbränd hy. Bilden inskrifven i en fönsterlik oval. Gulgrå fond. — Duk. H. 0,98; br. 0,66. Sign.: *ÆTAT SVÆ 41/ ANO 1638.*

Motstycke till föregående. Har tillhört änkedrottning Josephine. Fotogr. af C. F. Lindberg.

H. M. Konungen (Stockholms slott).

HALS. *Frans Fransz. Hals,* holländsk genre- och stillebensmålare, son till den store Frans Hals, född i Haarlem mellan 1617 och 1623, lefde ännu 1669 därstädes. Elev af sin far, som han i sina figurbilder imiterade. Hans stilleben ganska talrika.

37. STILLEBEN. På ett bord en uppslagen bok och en röd vattenkruka af lergods. Lutad mot bordet står till h. en kvast. På golfvet, nedanför och framför bordet, åtskilliga lerkärl, en askskyffel, en pust m. m. I öfvervägande brun ton mot grå fond. — Trä. H. 0,25; br. 0,21. Dat. *1638* och sign. med ett monogram, som, två gånger läst från v. till h., ger namnet *FRANS HALS.*

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

HANNEMAN. *Adriaen Hanneman,* holländsk porträttmålare, född i Haag omkr. 1601, död där 1671. Elev af Anthonij van Ravesteijn; sedan, under flerårigt uppehåll i England, påverkad af Ant. van Dijck. Mest verksam i Haag.

38. PORTRÄTT AF EN UNG DAM, helfigur, naturlig storlek, stående, vänd åt v., barhufvad, klädd i en urringad hvit dräkt, med pärlband kring halsen och en knähund på armen. Framför en kolonn ett rödt draperi. — Duk. H. 1,96; br. 1,30. Sign.: *A° 1668 / Adr. Hanneman.*

Grefvinnan Stephanie von Platen.

HEDA. *Willem Claesz. Heda,* holländsk stillebensmålare, trol. född i Haarlem 1594 och död där 1678. Verksam där åtminstone 1630—1668.

39. STILLEBEN. På en bordskifva, betäckt med en hvit duk, en tallrik krabbor, ett kullslaget venezianskt glas och ett med hvitt vin till hälften fylldt glas med fot. Till v. ett annat glas, fylldt med rödt vin, ett kullslaget silfverkärl och en silfvertallrik med en skalad citron. Dessutom ett bröd, en knif och nötter. Grå fond. — Trä. H. 0,50; br. 0,63.

Grefve G. M. Hamilton (Hedensberg).

HEEM. *Jan Davidsz. de Heem,* berömd holländsk-flamsk stillebensmålare, född i Utrecht 1606, död i Antwerpen 1683 eller 1684.

Elev af sin far, David de Heem. Verksam i Leyden, Utrecht och Antwerpen.

40. FRUKOSTSTYCKE. Till h. på ett bord med grön duk en korg med frukter. Ur korgen, ofvanpå hvilken en silfvertallrik med ett köttstycke hvilar, framsticka en servet och en stjälk med stora plommon. Framför korgen och ofvanpå ett silfverfat med krabbor och räkor ett annat silfverfat med en stor, präktig hummer. Till h. om hummern ett stort hvetebröd, en citron, en hopviken servet och ett silfverfat, hvarpå sex räkor. Till v. om hummern tre citroner, persikor, drufvor m. m. Där bakom ett med mörkgrått sammet klädt skrin, hvarpå en halffylld remmare, och där bakom uppsticker ett högt vinglas med ljusrödt vin. Öfver skrinet och korgen ligger en stor, lång vinranka. — Grå fond. Duk. H. 0,84; br. 1,19. Sign.: *J. De Heem fecit 16...*

Ur den s. k. Galliera-saml. och motstycke till n. 13 af Coosemans. I Dresdens museum finnes en vacker, af J. van Kessel utförd kopia af de Heems tafla, målad 1654.

H. M. Konungen (Stockholms slott).

HILLESTRÖM. *Per Hilleström,* svensk genremålare, född i Väddö prestgård i Roslagen, död i Stockholm 1816. Bildade sig i Paris efter Boucher, men i synnerhet efter Chardin.

41. GENRE. I ett kabinett med på fondväggen en stor spegel, omgifven af taflor i förgyllda ramar, sitter vid ett bord, vänd åt åskådaren en vacker, ung dam, som betraktar ett par på bordet liggande gravyrer. Till h. om henne står en annan ung dam, hvitklädd, hållande i h. hand en ljusstake med ett brinnande ljus, framför hvars låga hon håller v. hand. — Trä. H. 0,40; br. 0,33. Sign.: *Hilleström.*

Ur änkedrottning Josephines saml. Ovanligt vacker Hilleström, värdig Lafrensen. Ett annat ex. hos statsrådet Östergren.

Hr *J. Lind.*

HONDECOETER. *Melchior d'Hondecoeter,* holländsk fågelmålare, född i Utrecht 1636, död i Amsterdam 1695. Elev af sin far, Gijsbert d'Hondecoeter, och sin morbror, Jan Baptist Weenix. Verksam i Haag 1659—1663 och sedan i Amsterdam. Produktiv, orginell och framstående artist.

42. ANKOR OCH ANKUNGAR invid en vattenpuss. Ankbonden loppar sig, ankungarna tumla om i vattnet. — Trä. H. 0,66; br. 0,90. Sign.: *M. D. Hondecoeter.*

Ur Ramnäs-saml.

Frih. Gustaf Tamm.

HULLE. *Anselmus van Hulle* (eg. *Ans. Hebbelijnck*), flamsk porträttmålare, född i Gent 1594, lefde ännu 1668. Hofmålare hos prins Fredrik-Henrik. Besökte 1648 fredskongressen i Münster och ritade kongressledamöternas porträtt (131 st.; graverade af P. Pontius m. fl.). Senare hofmålare hos kejsar Ferdinand III. Sällsynt mästare. Målade ett nu försvunnet porträtt af drottning Kristina.

43. PORTRÄTT AF GREVE JOHAN AXELSSON OXENSTJERNA, rikskanslerens äldste son, helfigur en face, naturlig storlek, stående, klädd i kalott, svart sidendräkt och gröna strumpor, med h. hand i sidan, hållande i v. hand sin svarta filthatt, prydd med en agraff, bildande bokstafven MB under greflig krona (hans gemål Margareta Brahes namnchiffer). Till v. i bakgr. utsikt öfver en stad (Münster?). — Duk. H. 2,10; br. 1,37. Sign.: *Anselmus van Hville fc. 1648.*

Grefvinnan Stephanie von Platen.

JANSSENS. *Hieronimus Janssens,* flamsk genremålare, född i Antwerpen 1624, död där 1693. Elev af Christoffel Jacob van der Lamen. Verksam i Antwerpen. Sällsynt mästare.

44. BAL I EN ADLIG SALONG. (Omkring 40 personer.) Ståtlig sal i ett palats; fondväggen täckt med en gyllenläderstapet. I taflans midt ett dansande par. Den unga, vackra damen, klädd i ljusblå dräkt, figurerar mot sin kavaljer, som är iförd grå dräkt, kragstöflar, rödt axelskärp och hatt med stor, hvit plym. I bakgr., midt emellan de dansande, flera damer och nio kavaljerer. Till v. om denna grupp ett sittande, konverserande par och ännu mer till v., närmare förgr., flera personer. Närmast till v. en svartklädd kavaljer, som samtalar med en ljusklädd dam. Till h. i bakgr. fyra musikanter. Till h. i förgr. fem

herrar och sju damer. — Duk. H. 1,01; br. 1,52. Otydligt sign.: *H. Janssens fecit*...

Har tillhört grefvarne Adam Horn, K. J. Ekeblad och Gustaf Piper.

Grefve G. M. Hamilton (Hedensberg).

JORDAENS. *Jacob Jordaens,* berömd flamsk figurmålare, Rubens' samtida och vän, född i Antwerpen 1593, död där 1678. Elev af Rubens' lärare Adam van Noort. Påverkad af Rubens. Verksam i Antwerpen och, en kortare tid, i Haag. Målade för Karl X Gustaf tolf stora nu försvunna taflor, behandlande Kristi lidanden.

45. PETRUS TAGANDE PENNINGEN UR FISKENS MUN, kolossal duk med 23 figurer i nat. storlek. Till v., på en brygga, Petrus, nedhukad, hållande i v. hand en stor, ur vattnet till hälften uppdragen fisk och i h. hand ett mynt, som han betraktar. Bakom honom stå fyra följeslagare. Till v. om bryggan en stor, halfdäckad lastbåt, fylld af människor och djur. Kring masten en grupp af folk. En bortvänd karl hissar seglet; en sittande kvinna öfverskuggar med handen sina ögon och ser uppåt. Vid babords reling en gråtande gosse, som tappat en apelsin i vattnet. Till h. bakom dessa en grånad gubbe, en ung man med hatt på hufvudet och, med uppmärksamheten riktad på Petrus, tre äldre män, af hvilka en står bredvid en svart och hvit oxe. Framför masten en gumma med halmhatt. — På halfdäcket en annan grupp af flera personer: längst fram i fören en sittande kvinna, i gul halmhatt och med ett barn i knät, till v. om henne en tjock yngling, bakom henne en gubbe i mörkbrun dräkt samt en halft bortvänd ung man och en kvinna, som håller en metallkanna i händerna. Nedanför denna grupp en äldre man och en mulatt i turban och blå mantel, hållande vid tygeln en ljusgrå häst. Vid relingen står en naken, blott om lifvet draperad yngling, som med en stång söker vända båten utåt. Till v. en låg strand och ute på hafvet flera seglare. — Duk. H. 2,77; br. 4,68.

Storartad, humoristiskt uppfattad, i synnerhet i koloristiskt hänseende ytterst märklig duk, präglad af yster lifsglädje. En skiss härtill (med variationer) i Amsterdams museum. Omtalad af L. von Breda i »Stockholmsposten» för 1791 och nyligen af Georg Göthe skildrad i en belgisk tidskrift. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

46. SILENUS, OMGIFVEN AF BACCHANTER. Den brunhyade Silenus är framställd naken, i half figur, nat. storlek. Kring den kala hjässan synes en vinranka och i det såsom förkläde tjänande draperiet kring midjan har han några drufklasar. Till h. om honom står en gumma. Till v. bakom honom synes en bacchant, med en fruktkorg på hufvudet, till h. bakom honom en annan bacchant, blåsande i en lur. — Duk. H. 1,21; br. 1,15.

Står nära kompositioner af Rubens, men är dock karakteristisk för Jordaens och tillhör hans bästa arbeten. Köpt af grefve G. A. Sparre omkr. 1780 ur m. Poullains kabinett i Paris, dit den kommit ur m. Boissets galleri. Graverad af C. Macret i Poullains katalog, under namnet »Les quatres saisons». Omtalad af L. von Breda i »Stockholmsposten» för 1791. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Grefvinnan Malvina De la Gardie (Helsingborg).

KNIJF. *Wouter Knijf,* holländsk landskaps- och marinmålare, född i Wezel före 1625, verksam i Haarlem (och Middelburg) från 1640, lefde ännu 1679 i Haarlem. Imitatör af Jan van Goijen. Sällsynt mästare.

47. SJÖSTYCKE. T. v. i förgrunden två båtar. Från den ena tager man upp nät. Längre bort en strand med en väderkvarn. Till h. i förgrunden några fiskmjärdar, bundna vid ett par pålar. T. v. därom en kull simmande sjöfåglar. Längre bort två segelbåtar. I bakgrundens midt konturerna af en stad. — Trä. H. 0,25; br. 0.34. Sign.: *W K.*

Har tillhört prof. C. J. Fahlcrantz.

Dr *C. J. Fahlcrantz.*

48. STRANDPARTI. Till h., på den bortre stranden, en något förfallen stenbyggnad. I en halfdörr synes en gumma. I en port en sittande karl i blå dräkt och en annan, stående man. Framför huset ett träd. Till v. om byggnaden en utskjutande udde med skog och hus och, längst till v., två segelbåtar. Närmast till v. i förgr. ett stycke af den hitre stranden. I ljusgrön ton. — Trä. H. 0,35; br. 0,57. Sign.: *W K 1646.*

Har ägts af grefvarne Adam Horn, K. J. Ekeblad och Gustaf Piper. Äfven ett lika sign. och dat. motstycke tillhör

Grefve G. W. Hamilton (Hedensberg).

LELIENBERGH. *Cornelis Lelienbergh,* holländsk stillebensmålare, inskrifven i Haags målargille 1646, verksam i Haag såsom

N:r 46.

SILENUS, OMGIFVEN AF BACCHANTER. AF JACOB JORDAENS.

Tillhör grefvinnan MALVINA DE LA GARDIE
(Helsingborg).

Bakom henne synes en äldre man, som håller en hängande råtta vid svansen. — Trä. H. 0,37; br. 0,45.
Hr *Carl Ekman* (Finspång).

52. LÄKAREN. I en hvälfd fönsteröppning en ung, halft liggande dam i rödt snörlif. Sin ena röda strumpa har hon aftagit. Den ligger till v. på fönsterbrädet. Läkaren bredvid henne, med långt, krusigt, brunt hår, barett och pälsbrämad dräkt, behandlar en del af det blottade benet. Bakom henne synes en äldre, snyftande kvinna. Till h. på fönsterposten ett bäcken. Längst till h. i förgr., på ett stenbord, doktorns etui och ett stenkärl. — Trä. H. 0,42; br. 0,41. Sign.: *MATON.*
Hr *Carl Ekman* (Finspång).

53. DRUFPLOCKERSKAN. I en hvälfd fönsteröppning står en ung kvinna med ljusgult hår, med en hvit slöja öfver, röd dräkt, delvis blottad barm och hvita, uppkaflade ärmar. Hon vrider hufvudet något åt v. och plockar med v. hand drufvor från en invid fönstret synlig vinranka. I h. hand håller hon framför sig ett fat, hvarpå redan afplockade drufvor ligga. Half figur. — Trä. H. 0,23; br. 0,18. Sign.: *MATON.*
Hr *Carl Ekman* (Finspång).

54. DAMEN MED GLASET. Vid ett bord med röd duk sitter en ung dam, vänd åt h. och med leende min. Hon är klädd i gul kofta och hvitt förkläde och håller i h. hand ett glas. Till h. bakom henne och med handen på den ena stolkarmen, står, vänd mot åskådaren, en något framåtlutad, äldre man med slätrakadt ansikte, svart dräkt och hvit halsduk. Fig. i knästycke. Grå fond. — Trä. H. 0,23; br. 0,18. Sign.: *MATON.*
Hr *Carl Ekman* (Finspång).

MEULENER. *Peeter Meulener,* flamsk batalj- och landskapsmålare, född i Antwerpen 1602, död där 1654. Påverkad af Peeter Snayers. Verksam i Antwerpen.

55. ÖFVERGÅNG AF EN FLOD. Till v., på den hitre stranden, ett kastell. Där framför några ryttare, såsom en kommenderande

officer och en trumpetare. I taflans midt, på floden, en transportfärja. På den andra, bortre stranden, rider en kavalleriafdelning in genom en port vid ett kastell. — I ljusgrön färg. I bakgrunden blå berg. — Trä. H. 0,37; br. 0,57. Sign.: *P / M / 1649.*

Har ägts af konung Oscar I och grefve G. F. von Rosen. Förr orätt tillskrifven Jan van Goijen och sedan Pieter Molijn. Ett landskap med ryttare i Stockholms Högskolas saml., försedt med samma monogram och dat. 1646, är likaledes af Peeter Meulener och ej, såsom man förut trott, af Pieter Molijn.

Grefve Conrad von Rosen.

MIEREVELD. *Michiel Janszoon Miereveld,* holländsk porträttmålare, född i Delft 1567, död där 1641. Elev af Willem Willemsz i Delft och Anthonij van Montfort i Utrecht. Verksam i Delft och, tidtals, i Haag.

56. PORTRÄTT AF EN ÄLDRE ADELSMAN, half fig. åt h., knästycke, naturlig storlek, framställd i stående ställning, klädd i mörk dräkt med nedvikt spetskrage och höga spetsmanchetter. Handskarne håller han i v. hand. Böjd näsa, mustascher, pipskägg och lösperuk. — Trä. — H. 0,93; br. 0,72. Upptill, till h., sign.: *'Añ°* . . .

Den stympade dateringen utvisar att porträttet, som antagligen ursprungligen varit helfigur, blifvit afskuret på höger sida. Liksom följande tafla (en pendant) af grefve G. A. Sparre troligen inköpt i utlandet på 1770-talet.

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

57. PORTRÄTT AF EN ADLIG DAM af omkr. 35 års ålder, framställd i stående ställning, half fig. åt v., knästycke, naturlig storlek. Hon är klädd i mörkgrå, framtill guldstickad klädning med svarta broderier, uppskurna, guldstickade ärmar, pipkrage och höga spetsmanchetter. På v. sidan af det uppstrukna håret bär hon ett smycke. — Trä. H. 0,93; br. 0,72.

Motstycke till föregående. Har ägts af grefve G. A. Sparre. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

58. PORTRÄTT AF EN PRÄST. Bröstbild åt h., naturlig storlek, af en 42-årig man med mörkt hår, kortklippt, spetsadt skägg, mjuk, veckad hvit pipkrage och mörk dräkt. Mörkgrå fond. Oval. —

Trä. H. 0,63; br. 0,48. Sign.: *An° Dom. 1619 / Aetatis suae 42 / Sac. Ministerij 20 / M. à Mierevelt.*
Ur Grillska saml. på Österby.

Grefve Otto Cronstedt.

MOLENAER. *Jan Miense Molenaer,* holländsk genremålare, född i Haarlem (trol. omkr. 1610), död där 1668. Verksam i Haarlem. Påverkad af Frans Hals.

59. Dryckesscen. Till h. sitter en skrattande yngling i ljusgrön rock, röd mössa med fjädrar och långt, i pannan tvärklippt hår, hållande mellan händerna en tennkanna. Till v. om honom står en ung kvinna i svart dräkt med en tänd kritpipa. Till h. bakom ynglingen en skäggig gubbe med pälsmössa. Ljusbrun fond. Fig. i knästycke. — Trä. H. 0,53; br. 0,41. Sign.: *MR.*
Visar i typerna blandadt inflytande af Frans Hals och Gerard Dou. Har ägts af grefvarne Adam Horn, K. J. Ekeblad och Gustaf Piper.

Grefve G. M. Hamilton (Hedensberg).

60. Landtlig fest i en stuga. I bakgr. bondfolk till bords. Till v. bakom sällskapet en stående fiolspelare, som trakterar sitt instrument. I taflans midt, närmare förgr., ett dansande par. Till h. om de dansande och ännu närmare en sittande, från ryggen sedd kvinna, som, leende och gestikulerande med handen, vänder ansiktet mot åskådaren. — Trä. H. 0,30; br. 0,37. Sign.: *J. Molenaer.*
Ur Grillska saml. på Österby.

Grefve Otto Cronstedt.

MOLIJN. *Pieter Molijn,* holländsk landskapsmålare, jämte Jan van Goijen, Esaias van de Velde och Salomon van Ruijsdael en af grundläggarna af Hollands landskapsmålarkonst, enl. meddel. af dr Bredius döpt i London d. 6 april 1595, begrafven i Haarlem d. 23 mars 1661.

61. Berglandskap. På vägen, som leder ned från den klippiga förgr. till h. kommer en karl, som framför sig drifver tre lastade mulåsnor. I förgr. sitta två vandrare med sina bördor på ryggen. Till v., bakom dem, vandra två andra karlar. Taflans v. hälft lämnar utsikt öfver en långsträckt, blånande bergstrakt.

Flack och ödslig natur. — Trä. H. 0,58; br. 0,84. Sign.: *P / MoLyn · fe / 1657.*

Ur frih. Knut Kurcks, frih. C. F. L. v. Friesendorffs och byggmästar E. A. Bomans samlingar. — Ett motstycke till taflan tillhör liksom denna

Hr *Wilhelm Bendix.*

MOUCHERON. *Fredrik de Moucheron*, holländsk landskapsmålare, född i Emden 1633, död i Amsterdam 1686. Elev af Jan Asselijn. En tid bosatt i Frankrike. Hufvudsakl. verksam i Amsterdam.

62. LITET LANDSKAP. I förgr. träd, i bakgr. utsikt öfver en slätt och, längst bort, en bergskedja. Till h. i förgr., på en väg, en karl, ridande på en åsna och åtföljd af en hund. — Trä. H. 0,36; br. 0,32. Sign.: *Moucheron.*

Motstycke till följande. Inköpt i Holland af frih. J. G. Sack i början af 1700-talet. Senare i Wallis' saml.

Fru *Fredrika Schlegel, f. Wallis.*

63. LITET LANDSKAP. I förgr. till v. en antik vattencistern. På vägen till h. därom en ryttare, åtföljd af en karl och en hund. I bakgr. en hög, fyrkantig stenbyggnad, omgifven af träd. — Trä. H. 0,36; br. 0,32. Sign.: *Moucheron.*

Motstycke till föregående.

Fru *Fredrika Schlegel, f. Wallis.*

MULIER. *Pieter Mulier d. ä.*, holländsk marinmålare, född i Haarlem omkr. 1620, död där 1670. Hans taflor ha ända tills helt nyligen tillskrifvits Pieter Molijn, Simon de Vlieger, Peeter van Loon, m. fl. Först 1888 uppvisade dr Bredius genom dokument att mästaren hette Pieter Mulier, men redan 1883 föreslog O. Granberg i en artikel i »Zeitschrift für bild. Kunst» namnet Pieter Mulier, ehuru hans hypotes då ej väckte någon anklang. — Pieter Mulier d. ä. var fader till den under namnet Tempesta i Italien bekante marinmålaren Pieter Mulier d. y.

64. FARTYG I STORM. Till h., i förgr. en holländsk tvåmastare, med förmastens segel beslagna och alle man på däck. Till v. längre bort ett annat skepp. Till v. i bakgr. ännu en seglare, hvars besättning halar an en kabel. Längst bort flera fartyg.

Mörka, hotande moln. Sjöfåglar, som kretsa i luften. — Trä. H. 0,40; br. 0,61. Sign.: $\overline{PM}$.

Motstycke till en tafla i Stockholms Högskolas saml. Liksom den ur Scharpska saml.

Hr *J. Lind.*

MURANT. *Emanuel Murant*, holländsk målare, född i Amsterdam 1622, död i Leuwarden omkr. 1700. Elev af Philips Wouwerman, som han imiterade. Vistades en tid i Frankrike, men var hufvudsakl. verksam i Amsterdam. Sällsynt mästare.

65. HAMN. Till v. i förgr. ruiner af en af tegelsten uppförd, ståtlig byggnad. Vid foten af densamma en stor urna. Längre till h. ett sittande sällskap: tre damer och en man. Ännu längre bort en galér med beslagna segel. — Trä. H. 0,34; br. 0,44. Sign.: *E. M. 1696.*

Ur grefve Löwenhjelms saml.

Hr *J. Lind.*

NÆRANUS. *A. Næranus,* föga känd holländsk målare, verksam omkr. 1639. Imitatör af Rembrandt.

66. PORTRÄTT AF EN UNG OFFICER, half figur åt h., med långt, krusigt hår och små mustascher, klädd i grå mössa, brun tröja, bröstharnesk och en lång, grön halsduk, hvars pärlbesydda snibbar falla ned på bröstet. Grågrön fond. — Trä. H. 0,49; br. 0,38. Sign.: *A Næranus 1639.*

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

NEER. *Aert van der Neer,* holländsk landskapsmålare, född i Amsterdam 1603, död där 1677. Denne orginelle och framstående artist var under sin lifstid så föga uppmärksammad, att han trots sin talang och sin stora flit och ehuru han för att lifnära sig höll en tavern, dog i fattigdom.

67. MÅNSKENSLANDSKAP. Till v. i bakgr. vid en kanal, hvaröfver leder en hvälfd bro, en kyrka, omgifven af träd. Däröfver lyser månen fram bland moln. Till h. en större trädgrupp och flera tegelstensbyggnader med månbelysta trappgaflar. Närmast i förgr., i taflans midt, en herre och en dam, bägge med ryggen åt åskådaren. — Trä. H. 0,47; br. 0,72. Sign.: $\overline{Av}$ $\overline{DN}$.

Ur en dansk saml.

Hr *Alfr. Brinck.*

OKÄND HOLLÄNDSK MÄSTARE, förra hälften af 1600-talet.

68. »PORTRÄTT AF JOHAN BANÉR», såsom yngre, half figur, naturlig storlek, stående, vänd åt h., ansiktet en face, i svart kalott, små mustascher, det mörkbruna håret nedhängande på axlarna; kyller, bröstharnesk, hvit halsduk och hvita ärmar; högra handen i sidan. Till h. ett ljusblått draperi. — Duk. H. 1,08; br. 0,75.

Detta duktigt målade porträtt liknar ej bilderna af Johan Banér från äldre dagar, men hans namn står bakpå duken i gammal skrift och taflan har hängt på det forna banérska godset Djursholm. Dock utvisa hårets och mustaschernas modeform att taflan är målad på 1660-talet, och Johan Banér dog redan 1641.

Generalen *grefve Sv. Lagerberg.*

OKÄND HOLLÄNDSK MÄSTARE, 1600-talets förra hälft.

69. VENUS BEGRÅTER ADONIS' DÖD. — Trä. H. 0,36; br. 0,31. Sign.: *TDK F. Anno* ....

Kuriös tafla, betecknad med samma monogram, som användes af den berömde porträttmålaren *Thomas de Keijser*, f. 1596 eller 1597.

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

OKÄNDA HOLLÄNDSKA MÄSTARE. 1600-talets förra hälft.

70. PORTRÄTT AF ADRIENNE GERARD, Louis De Geer d. ä:s hustru, vid yngre år, stående, i knästycke, en face, hufvudet något åt höger, hållande en blomma i den böjde v. handen. Svart dräkt med hvit, spetskantad krage och uppkammadt hår med hvit hufva. Mörkgrå fond. — Trä. Oval. H. 0,47; br. 0,36.

Tillhör caput för frih. ätten De Geer af Finspång, löjtnanten

Frih. Gustaf De Geer (Malmö).

71. PORTRÄTT AF ADRIENNE GERARD vid 55 års ålder, hel fig., nat. storlek, sittande i en länstol, vänd åt h., med händerna på stolskarmen, svart, pälsbrämad sammetsdräkt, pipkrage och hvit hufva. I v. hand ett par handskar. Inskrift: *Anno 1622 | Aetatis 55.* — Trä. H. 1,19; br. 0,89.

Tillhör caput för frih. ätten De Geer af Finspång, löjtnanten

Frih. Gustaf De Geer (Malmö).

72. PORTRÄTT AF ETIENNE DE GEER TILL GIMO, född 1629, död i Holland 1685, fjärde son till Louis De Geer d. ä., half

fig., nat. storlek, med svart hår, svart dräkt med slät hvit krage, hållande ett par handskar i den på bröstet hvilande h. handen. Skägglöst ansikte med svag anläggning till mustascher. Omkr. 25 år gammal. — Trä. H. 0,91; br. 0,70.

Tillhör caput för frih. ätten De Geer af Finspång, löjtnanten

Frih. Gustaf De Geer (Malmö).

73. PORTRÄTT AF MARGARETHA DE GEER, FÖDD CROMMON, vid omkr. 12 års ålder, half fig. åt v., stående framför en stenbalustrad, med blondt, i pannan tudeladt, nedfallande hår, mörk guldstickad dräkt och en stor guldkedja. Till h. i bakgr. ett tungt draperi. Till v. i bakgr. utsikt öfver en af träd omgifven byggnad och en park med en fontänfigur. Hufvudet vackert måladt. Händerna alltför små. — Duk. H. 0,73; br. 0,60.

Tillhör caput för frih. ätten De Geer af Finspång, löjtnanten

Frih. Gustaf De Geer (Malmö).

OKÄND NEDERLÄNDSK MÄSTARE. 1500-talet.

74. PORTRÄTT AF EN MEDELÅLDERS ADELSMAN, half figur åt h., med ljusbrunt, på sidorna nedfallande hår med pannlugg, svart, vid halsen skinnbrämad dräkt, röd undertröja och veckadt, guldstickadt halskrås. Händerna hopknäppta. På h. hands pekfinger två ringar. I hörnen upptill två adliga vapen; fädernevapnet, två röda bjälkar i gult fält, återfinnes på den ena ringen. — Trä. H. 0,48; br. 0,33.

Upsala universitet.

OKÄND TYSK MÄSTARE, omkr. 1562.

75. PORTRÄTT AF EN MODER MED SITT BARN. Den unga kvinnan är klädd i änkedräkt med en gyllene kedja. Barnet, som är klädt i guldbroderad mössa och svart kostym, håller i h. hand ett äpple. På väggen hänger en påse med tre hvita tvärränder. — Trä. H. 0,50; br. 0,37. Upptill afrundad. Inskription: *Anno Dni 1562 / Aetatis suæ 28.*

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

OSTADE. *Isack van Ostade,* holländsk figur- och landskapsmålare, yngre broder till Adriaan van Ostade, född i Haarlem 1621,

N:r 76.

HÄST SOM VATTNAS. AF ISACK VAN OSTADE.

Tillhör grefve AXEL WACHTMEISTER

(Vanås).

78. Sjöstycke. Till v. i förgr. en galér med en mängd utom relingen sträckta åror och förande en hvit och blå flagga (grekisk?). Till h. i förgr., på en landtunga, en afdelning österländska soldater invid en utåt hafvet riktad artilleripjes. I fonden en stor bergstopp. — Duk. H. 0,45; br. 0,79. Sign.: *Joannes Peeters 1657.*

Ur Kurckska och Friesendorffska saml.

Hr *J. Lind.*

POEL. *Egbert van der Poel,* holländsk målare af köksinteriörer och eldsvådor, född i Delft 1621, död i Rotterdam 1664. Verksam i Delft och Rotterdam.

79. Köksinteriör. Till h. i förgrunden, framför en mur, ett bord, hvarpå en korg med kålhufvuden m. m. Där nedanför och kring bordet kökskärl och tunnor. Till v. därom, i taflans midt, en kvinna med en kvast och en sittande karl, som fjällar fisk. — Duk. H. 0,62; br. 0,53. Sign.: *E v der Poel.*

Ur prof. C. J. Fahlcrantz saml.

Hr *Gustaf Fredrikson.*

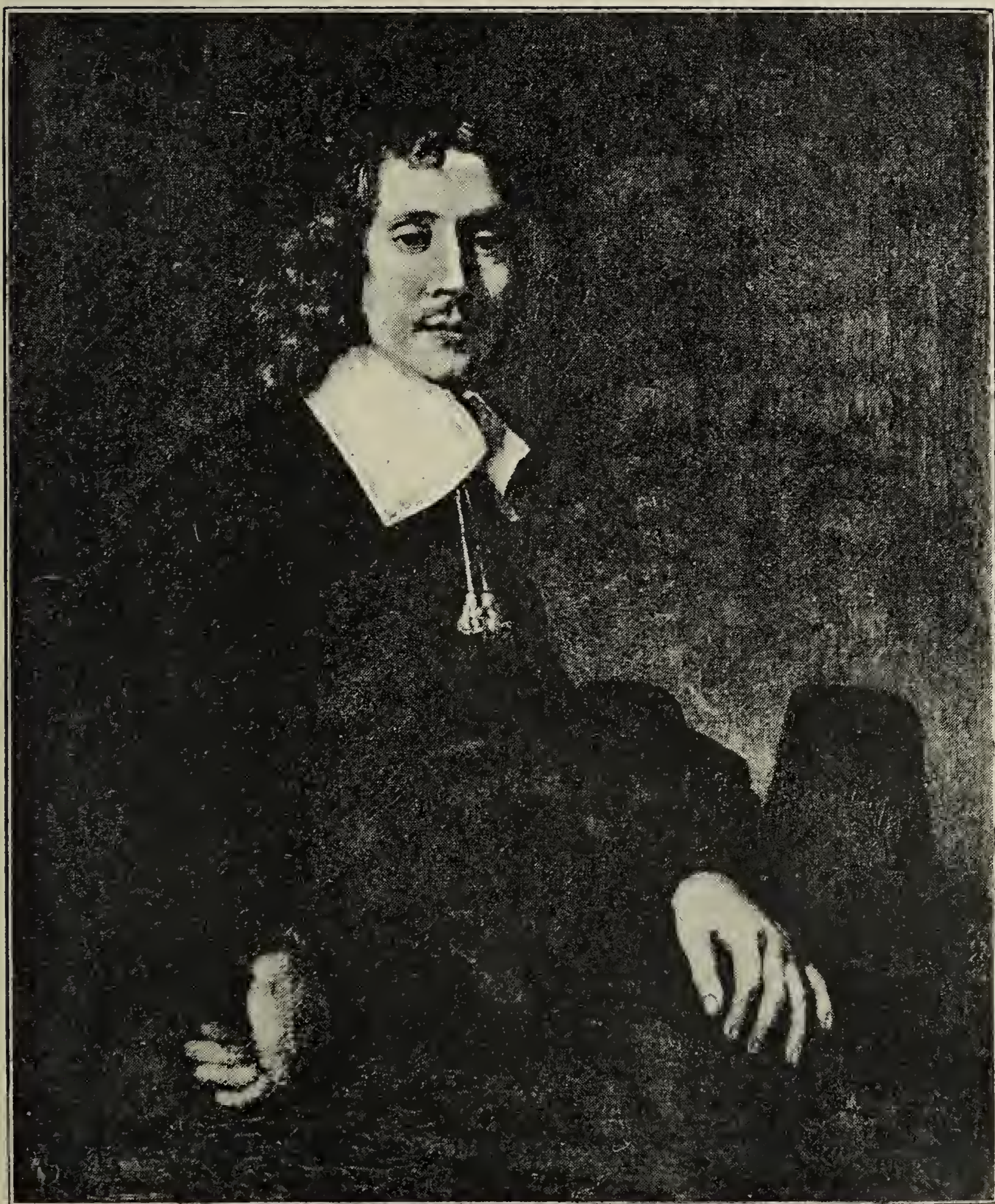
RAVESTEIJN (?). *Jan Anthonisz van Ravesteijn,* holländsk porträttmålare, född omkr. 1572, död i Haag 1657. Verksam därstädes.

80. Porträtt af en ung dam, bröstbild en face, naturlig storlek. Hon har hufvudet obetäckt, prydt med ett pärlband, är klädd i en mörkgrå klädning och hög pipkrage samt håller händerna i hop. På högra pekfingret en stor ring. Grön fond. — Trä. H. 0,64; br. 0,54.

Den store kännaren af holländsk konst, direktören för Haags museum, dr *Abr. Bredius*, hvilken dock endast sett en *fotografi* af taflan, har föreslagit namnet Jan van Ravesteijn. Taflan erinrar annars mycket om flamländaren *Cornelis de Vos.* Troligen af grefve G. A. Sparre på 1770-talet inköpt i utlandet. Fotografi af C. F. Lindberg. Afbildad i N. I. T. 1892.)

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

REMBRANDT. *Rembrandt Harmensz. van Rijn,* Hollands störste konstnär, född i Leyden 1606, död i Amsterdam 1669. Inskrifven såsom student vid Leydens universitet 1620; sedan elev af Jacob van Swanenburgh i Leyden och Pieter Lastman i Amsterdam. Till slutet af 1631 hufvudsakligen verksam i Leyden, därefter

N:r 81.

MANSPORTRÄTT AF REMBRANDT FRÅN 1662.

Tillhör grefve AXEL WACHTMEISTER
(Vanås).

Amsterdam. Förut högt uppburen, dog han fattig och förbisedd, men med obruten själskraft, oberörd af olyckor och motgångar, med outtömlig energi ända till det sista skapande nya mästerverk.

81. PORTRÄTT AF EN UNG MAN, omkr. 30 år gammal, knästycke, helfigur, naturlig storlek, sittande, med obetäckt hufvud, blekt, magert ansigte, små mustascher och rödbrunt, lockigt hår. Svart dräkt med hvit, nedviken krage. Högra handlofven håller han i sidan, vänster hand hvilar på bordet till h. om honom, på hvilket hans toppiga, svarta filthatt ligger. Ansiktet skarpt belyst. — Duk. H. 1,12; br. 0,90. Sign.: *Rembrandt f. 1662.*

Saftigt och bredt målad tafla. Troligen af grefve G. A. Sparre köpt i utlandet på 1770-talet. Fotogr. af C. F. Lindberg. Förutom detta arbete från Rembrandts senare tid äger grefve Wachtmeister ett 1884 exponeradt »Porträtt af en ung man», sign. och dat. 1632, fotografi af C. F. Lindberg och reproduceradt i N. I. T. 1892.

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

REMBRANDTS SKOLA. (*Jacob van Spreeuw*, enl. Bredius).

82. MÅLARE I SIN ATELIER. Han sitter vid sitt staffli, med ryggen vänd åt åskådaren, sysselsatt med att afmåla ett harnesk, en luta och andra på ett bord till v. i bakgrunden upplagda föremål. Han är framställd i $^1/_5$ nat. storlek, har långa ljusbruna lockar samt är klädd i röd barett och nattrock. Till v. i förgrunden en stol. Till v. ett fönster, öfverklistradt med oljadt papper. — Duk. 1,24; br. 1,04.

Nedtill t. h. resterna af en utplånad signatur. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

RENI (?). *Guido Reni*, italiensk figurmålare af bolognesiska skolan, född i närheten af Bologna 1575, död där 1642. Elev af den i Italien bosatte flamske målaren D. Calvaert och senare af Ludovico Carracci. Hufvudsakl. verksam i Bologna och Rom. Eklektiker.

83. S:T SEBASTIAN, half fig., stående, naken, genomborrad af två pilar. Mindre än naturlig storlek. H. 0,67; br. 0,50.

Skolarbete. Ur prof. C. J. Fahlcrantz' saml. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Dr *C. J. Fahlcrantz.*

RICCI. *Marco Ricci*, italiensk figur- och landskapsmålare af venezianska skolan, född i Belluno 1679, död 1729.

84. VILD SKOGSTRAKT. Två hvitklädda munkar knäböja vid ett krucifix. Bredt målad tafla. — Duk. H. 0,95; br. 0,76.

Ur prof. C. J. Fahlcrantz' saml. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Dr *C. J. Fahlcrantz.*

ROSLIN. *Alexander Roslin*, svensk porträttmålare, född i Malmö 1718, död i Paris 1793. 1736—1741 elev af G. E. Schröder i Stockholm, 1746—1752 verksam i Baireuth, Neapel och Parma; bosatte sig 1753 i Paris, där han 1767 blef ledamot af konstakademien och 1771 erhöll bostad i Louvre. Uppehöll sig 1774 i Stockholm och 1775 i Petersburg, hvarpå han återvände till Paris.

85. PORTRÄTT AF GREFVE GUSTAF ADOLF SPARRE vid några och 20 års ålder (f. 1746, † 1794), skaparen af Vanås' tafvelgalleri; knästycke i naturlig storlek, sittande, vänd åt v., i grå sidendräkt, med v. hand på v. knä, hvilande h. arm på ett med böcker och manuskript belastadt bord. I v. hand en bok. — Duk. H. 1,01; br. 0,80.

Förmodl. måladt under grefve Sparres vistelse i Paris. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Grefvinnan Malvina De la Gardie (Helsingborg).

RUIJSDAEL. *Jacob Salomonsz. van Ruijsdael,* holländsk landskapsmålare, son till Salomon van Ruijsdael och kusin till den store Jacob van Ruisdael, ramfabrikanten Isack van Ruisdaels son. Födelseåret okändt. Inträdde 1664 i Haarlems målargille — 16 år senare än sin kusin Jacob van Ruisdael —, öfverflyttade 1666 till Amsterdam, men återvände senare till Haarlem, där han dog 1681. Taflor sign. *I V R* ha hittills tillskrifvits Jacob van Ruisdaels nyss nämnde far Isack, som dock sannolikt aldrig var målare.

86. KANALLANDSKAP. På stranden till h. en trädgrupp och längre bort till h. ett torn, en väderkvarn o. s. v. Till v. i förgr. en vass. Längre bort till v. synas segelbåtar. I taflans midt simma sjöfåglar på kanalens vattenyta. En kylig, ljusgrön ton är förhärskande, på ett par ställen öfvergående i ljusbrunt. — Trä. H. 0,39; br. 0,56. Sign.: *I V R.*

Ur drottning Desiderias saml.

H. K. H. Hertiginnan af Dalarna.

RUIJSDAEL. *Salomon van Ruijsdael,* holländsk landskapsmålare, farbroder till den store Jacob van Ruisdael och liksom Pieter Molijn, Esaias van de Velde och Jan van Goijen en af grundläggarna af Hollands landskapsmålarkonst; född i Haarlem, där han 1623 inskrefs i målargillet; död där 1670. Liksom Jan van Goijen elev af Esaias van de Velde.

87. LANDSKAP MED FIGURER. Till v. i förgr. en klippa. Där framför ett smalt vattendrag med svagt fall, hvaröfver leder en bro. Från bron går en väg. I taflans midt fyra från samma rot uppskjutande, starkt lutande träd. Till v. bakom träden tre personer. Längst till h. i förgr. två getter, längre bort på samma sida en karl med en häst och, längst bort, ett slott, inbäddadt bland lummiga träd. Himmeln molnbelagd. — Trä. H. 0,70; br. 1,02. Sign.: *S. v RvysDAEL / 1653.*

Ur Grillska saml. på Österby.

Dr *Adolf Tamm.*

SCHALCKE. *Cornelis Sijmonsz. van der Schalcke,* holländsk landskapsmålare, född i Haarlem 1611, död där 1671. Verksam i Haarlem, där han 1638—1670 var klockare vid Storkyrkan. Figurerar såsom sergeant på en af Frans Hals' skyttemålningar i Haarlem. Sällsynt mästare.

88. DÜN-LANDSKAP I STORM OCH REGN. Till v., på dünen, en byggnad och två träd. På vägen två karlar och en täckvagn, dragen af två hästar. — Trä. H. 0,32; br. 0,47. Sign.: *C. S· VD Schalcke· 1647·*

Ur prof. C. J. Fahlcrantz' saml.

Hr *Gustaf Fredrikson.*

SEGHERS. *Daniel Seghers,* berömd flamsk blomstermålare, född i Antwerpen 1590, död där 1661. Elev af Jan Brueghel d. ä. Ingick 1614 i jesuiterorden. Studerade en tid i Rom. Verksam i Antwerpen.

89. BLOMMOR I GLAS. I ett kupigt blomsterglas rosor, tulpaner och andra blommor. — Koppar. H. 0,38; br. 0,26. Sign.: *D. Seghers Soc. Jesu.*

Motstycke till följande. Ur Wahlbergs saml.

Hr *J. Lind.*

90. Blommor i glas. I ett kupigt blomsterglas rosor, tulpaner och andra blommor. — Koppar. H. 0,38; br. 0,26. Sign.: *D. Seghers Soc. Jesu.*

Motstycke till föregående. Ur Wahlbergs saml.

Hr *J. Lind.*

SMIT. *Arnout Smit,* holländsk marinmålare, född i Amsterdam 1641 eller 1642, lefde ännu 1678 (dat. arbeten 1667—1678). Troligen elev af Ludolf Bakhuisen. Ganska sällsynt målare.

91. Strandadt fartyg vid kusten. Stormigt haf. Många små figurer. — Duk. H. 0,89; br. 1,19. Sign.: *Arnout Smit 1671.*

Ur Friensendorffska saml.

Grefve Conrad von Rosen.

SNIJDERS. *Frans Snijders,* flamsk djur- och stillebensmålare, Rubens' vän och medarbetare, född i Antwerpen 1579, död där 1657. Elev af Peeter Brueghel d. y. och Hendrick van Balen. Påverkad af Rubens. Studerade 1608—1609 i Italien. Sedan hufvudsakligen verksam i Antwerpen.

92. Räfven på bjudning hos hägern. Till h. två högbenta hägrar, af hvilka den ena med sitt långa näbb tager upp en ål ur en hög glaspumpa med lång hals. Till v. därom sitter den stackars räfven och ser, nedhukad, skamsen på, under det att han med hungrig och ömklig uppsyn vädrande sätter nosen intill flaskan. I bakgr. ett vackert landskap med en byggnad. Till v. en vassbevuxen strand vid ett vatten, på hvars yta synas en näckros och stora blad. — Duk. H. 1,21; br. 2,38.

Omtalad af L. von Breda i »Stockholmsposten» för 1792. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

93. Bandhund försvarande en korg med fårben och innanmätet af ett får. En stor, svart bandhund med hvit bringa och med kedja har stjälpt omkull en korg med fårben. Till h. framskynda två andra hundar, men bandhunden vänder sig, ilsket morrande, om emot dem. — Duk. H. 1,17; br. 1,76.

Omtalad af L. von Breda i »Stockholmsposten» för 1792.

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

N:

Räfven på kalas hos hä

Tillhör hr

(Fin

92.

ERN. AF FRANS SNIJDERS.

RL EKMAN

ng).

STAVEREN. *Johannes Adriaensz. van Staveren,* holländsk genremålare och officer, född i Leyden, verksam där från 1644 och död 1669. Elev af Gerard Dou. 1659—1668 borgmästare i Leyden.

94. PORTRÄTT AF EN OFFICER. Till v. i bakgr. står en ung officer klädd i kyller, ryttarstöflar, brun kappa, mössa med blå fjäder och en lång spatservärja. I h. hand håller han en käpp, med v. gör han en gest. Till h. i förgr. en mot väggen lutad fana. Framför densamma ligga ett svärd, en stormhatt, m. m. — Trä. H. 0,34; br. 0,27. Sign.: *JS 1644.*

Ungdomsarbete, starkt påverkadt af Gerard Dou. Möjligen självporträtt. Har ägts af grefvarna Adam Horn, K. J. Ekeblad och Gustaf Piper.

Grefve G. M. Hamilton (Hedensberg).

STOFFE. *Jan Jacobsz. van der Stoffe,* holländsk batalj- och hästmålare, född omkr. 1615 och verksam, i Leyden, åtminstone 1634—1669. Påverkad af Esaias van de Velde och Palamedes Palamedesz. Sällsynt mästare.

95. FÄLTSCEN. Framför en grupp tält begifva sig åt v. två i kyller klädda soldater, hållande mellan sig en öfverlastad kamrat. Till h. bakom dem en annan soldat, ledande en hvit häst. Flera figurer. — Trä. H. 0,25; br. 0,60. Sign.: *I. STOFFE 1635.*

Hr *J. Lind.*

STREEK, *Juriaen van Streek,* holländsk stillebensmålare, född, troligen i Amsterdam, omkr. 1630, död där 1678.

96. STILLEBEN. På en stenskifva, betäckt med en brokig duk, en vas af delft-fajans i kinesiskt mönster, en tallrik med en apelsin, två fiskar, en citron, m. m. — Duk. H. 0,84; br. 0,68. Sign.: *J. v. Streek.*

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

97. STILLEBEN. På ett marmorbord en silfverbricka, hvarpå en persika och två citroner (den ena halfskalad). Där bakom står en nautiluspokal samt en kruka och en tillbringare af delftfajans i kinesiskt mönster. — Duk. H. 0,86; br. 0,72. Sign.: *J. v. Streek / f.*

Kapten *Fredrik Mannerskantz* (Värnanäs).

STRIEP. *Christian Jansz. Striep,* holländsk stillebensmålare, född i 's-Hertogenbosch 1634, död i Amsterdam 1673. Påverkad af Otho Marseus van Schrieck och Willem Kalf.

98. FJÄRILAR, en orm, en ödla och en steglitsa under en bredbladig ört i skogen. — Duk. H. 0,74; br. 0,63.

Ur prof. C. J. Fahlcrantz' saml.

Dr *C. J. Fahlcrantz.*

TENIERS. *David Teniers d. y.,* berömd flamsk målare, född i Antwerpen 1610, död i Brüssel 1690, son till David Teniers d. ä. och måg till Jan Brueghel d. ä. Elev af sin far; sedan påverkad af Adriaan Brouwer. Till 1651 verksam i Antwerpen; därefter i Brüssel.

99. BÖNDER PÅ KROGEN. I förgr. sitter en bonde, klädd i röd mössa och blå tröja, med ena benet utsträckt på en bänk och rökande sin pipa. Till v. i bakgr. står en annan bonde, med ryggen vänd åt åskådaren, för att dölja sitt förehafvande. Till h. längre bort i ett inre rum synes ett annat sällskap: två karlar, som spela kort och en tredje som ser på. Brun ton. — Trä. H. 0,24; br. 0,20. Sign.: *D. TENIERS.*

Utmärkt tafla, målad under intryck af Adriaan Brouwer. Troligen af grefve G. A. Sparre köpt i utlandet på 1770-talet.

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

100. DEN HEL. ANTONIUS' FRESTELSE. Helgonet i sin grotta, med knäppta händer framför en bok och omgifven af fantastiska, spöklika djur. — Trä. H. 0,24; br. 0,34. Sign.: *T.*

Af mästaren och hans far ofta behandladt motiv.

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

101. LANDSKAP MED EN HERDE OCH HANS HJORD. Till h. i förgr. sitter, vänd åt v. en herde, som blåser i sin lur. Klädd i gulgrå fjäderprydd hatt och röd tröja. I v. hand en staf. Till v. i förgr. en svart och hvit ko, en get samt stående och liggande får. Till v. i bakgr. en höjd med en byggnad. — Trä. H. 0,37, br. 0,27. Sign.. *D. TENIERS FEC.*

Ett motstycke till denna tafla (båda förmodl. af grefve G. A. Sparre på 1770-talet inköpta i utlandet) tillhör likaledes

Grefve *Axel Wachtmeister* (Vanås).

102. KUSTLANDSKAP MED FIGURER. Till h. i förgr. en hög klippa. Närmast till h. i förgr. sju karlar, som dels arbeta, dels röka och samtala kring en uppgjord eld. Till v. om klippan, på öppna sjön, ett tvåmastadt fartyg och till v. därom en fiskarbåt. — Trä. H. 0,51; br. 0,60. Sign.: *DT.*

Hr *W. Bendix.*

TER BORCH. *Gerard Ter Borch (»Terburg») d. y.*, holländsk genre- och porträttmålare, född i Zwolle 1617, död i Deventer 1681. Elev af sin far, Gerard Ter Borch d. ä. i Zwolle och Pieter Molijn i Haarlem; där påverkad af Frans Hals. Studerade sedan under sina resor Tiziano och Velazquez. Besökte Spanien, Italien, England, Tyskland och Frankrike. Bosatte sig därpå i Deventer, där han blef borgmästare.

103. DET INRE AF ETT STALL. Till v. en ljusgrå, lätt apelkastad häst, vänd åt v. och ätande ur en ho, medan en bakom stående dräng ryktar honom. På en krok, till v., en grimma och andra stallredskap. Till h. i bakgrunden en ung kvinna, som, själf osedd, genom den halföppna dörren betraktar ryktaren. Grå fond. — Trä. H. 0,46; br. 0,54. Otydligt sign.: *GTB.*

Köpt af grefve G. A. Sparre i Paris omkr. 1780 ur m. Poullains kabinett och graverad af m:me Ponce i katalogen öfver dennes samling. Omtalad af m. Émile Michel i »Gazette des Beaux-arts» 1887. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

104. FAMILJEBILD. Interiör med fem personer. I taflans midt står, vänd åt åskådaren, en medelålders man, klädd i toppig, svart kappa. I den på bröstet hvilande v. handen håller han ett par handskar. Till h. om honom, vänd åt v., står en yngling, hållande ett tryckt papper. Till v. om den äldre mannen sitter hans hustru. Till v. om henne en äldre, till h. om henne en yngre flicka, hvars vänstra hand hvilar i modrens högra. — Duk. H. 0,77; br. 0,87.

1831 köpt ur exc. grefve Claës Flemings saml.

Fru *Fredrika Schlegel,* f. *Wallis.*

VELDE. *Adriaen van de Velde,* holländsk djur- och landskapsmålare, yngre broder till marinmålaren Willem van de Velde d. y., född i Amsterdam 1635 eller 1636, död där 1672. Elev

af sin far, Willem van de Velde d. ä., och senare af Jan Wijnants och Philips Wouwerman. Verksam i Amsterdam. Målade figurer i flera andra mästares landskaps.

105. KOR SOM IDISSLA. Till h. i förgr. på en äng ligger en åt h. vänd, hvit ko, med små, bruna fläckar. Bakom henne står, vänd åt v., en brun ko med hvitt hufvud. Bägge idissla. Den stående är solbelyst. Långt bort till v. en tredje ko, ett föl, som diar ett sto, några får och, längst bort, en kyrka, omgifven af träd. — Duk. H. 0,68; br. 0,58. Sign.: *A · V · Velde · f. 1656.*

Taflan, en af mästarens tidigaste daterade, är ett ungdomsarbete, som förråder inflytande af Paulus Potter. Troligen inköpt i utlandet på 1770-talet af grefve G. A. Sparre.

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

VENNE (?). *Adriaen Pieterz. van de Venne,* holländsk målare och skald, född i Delft 1589, död i Haag 1662. Verksam i Haag och Middelburg. En af Hollands tidigaste landskapsmålare.

106. VINTERLANDSKAP. Frusen sjö med skridskoåkare. Många figurer. — Trä. H. 0,72; br. 1,06. Sign.: A V och dat. *1629.*

Ur exc. grefve C. H. Posses saml. (Svanå).

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

VLIEGER. *Simon de Vlieger,* holländsk marinmålare, född i Rotterdam 1601, död i närheten af Amsterdam omkr. 1655. Elev af Willem van de Velde d. ä. Verksam i Rotterdam, Delft och Amsterdam.

107. FISKARBÅTAR TILL HAFS I HÅRDT VÄDER. Till v. i förgr. en fiskarbåt med delvis beslagna segel och en jolle på släp. Till h., längre bort, en annan fiskarbåt. Upprörd sjö. — Trä. H. 0,25; br. 0,34.

Ur prof. C. J. Fahlcrantz' saml.

Hr *Gustaf Fredrikson.*

VONCK. *Jan Vonck,* holländsk stillebensmålare, född i Amsterdam omkr. 1630. Elev af sin 1652 aflidne far, Elias Vonck, hvilken liksom Jan hufvudsakligen målade döda fåglar.

108. DÖDA FÅGLAR. Till h. en brun och hvit, död dufva, upphängd vid fötterna. Till v., på en bordskifva fyra andra döda

fåglar, bland annat en gulsparf och en domherre. — Trä. H. 0,62; br. 0,39. Sign.: *J. Vonck fec.*

Ett motstycke till denna tafla tillhör likaledes

Grefve G. M. Hamilton (Hedensberg).

WERFF. *Adriaen van der Werff,* holländsk figurmålare och arkitekt, född i Kralingen nära Rotterdam 1659, död i Rotterdam 1722. Elev af Cornelis Picolet och Eglon van der Neer. Verksam i Rotterdam. Sedan 1699 hofmålare hos kurfurst Johan Wilhelm, som upphöjde honom i adligt stånd.

109. LEKANDE BARN; små figurer i bröstbild. I en fönsteröppning en ung page, med en röd barett med hvita plymer på hufvudet. Han fasthåller med v. hand en på fönsterbrädet liggande hvit katt och håller framför kattens nos en liten fågel, som tagits ur en bredvid till h. stående bur. Katten tyckes jama. Till v. en skrattande gosse. — Trä. H. 0,25; br. 0,20. Sign.: *A. van der Werff fc / 1678.*

Ungdomsarbete, måladt vid 19 års ålder, under inflytande af Egl. v. d. Neer. En snarlik tafla i Eremitage-saml. i Petersburg. — Troligen af grefve G. A. Sparre inköpt i utlandet på 1770-talet.

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

WERFF. *Pieter van der Werff,* holländsk genremålare, född i Kralingen 1665, död i Rotterdam efter 1721. Elev och imitatör af sin äldre bror, den mer framstående Adriaen van der Werff.

110. FISKMÅNGLERSKA. En kvinna, framställd i half fig., klädd i en svart hatt med en hvit duk öfver, håller i höger hand en urtagen sill och i sin vänstra en korg. På muren framför henne två kräftor; till h. en pyts med fisk och en blombukett. — Trä. H. 0,26; br. 0,20. Sign.: *P. v. Werff / 1685.*

Ungdomsarbete. Har tillhört grefvarna Adam Horn, K. J. Ekeblad och Gustaf Piper.

Grefve G. M. Hamilton (Hedensberg).

WERTMÜLLER. *Adolf Ulrik Wertmüller,* svensk porträtt- och historiemålare, född i Stockholm 1751, död i Filadelfia 1812. Elev af konstakademien. Vidare utbildad under vidsträckta resor i Frankrike, Italien och Spanien. Öfverflyttade 1800 till Nordamerika, som han förut besökt.

111. PORTRÄTT AF MAJOR CARL RÅBERGH TILL VÄRNANÄS, bröstbild åt v., kort, pudradt hår, hvit halsduk och krås. Brun rock. Hvit- och grönrandig sidenväst. — Duk. H. 0,66; br. 0,56. Sign.: *A. Wertmüller Sv. Pinx. | Värnanäs 1799.*

Kapten *Fredrik Mannerskantz* (Värnanäs).

WIJCK. *Thomas Wijck*, holländsk figur- och landskapsmålare, född i Beverwijck 1616 (?), död i Haarlem 1677. Tog under sin studietid i Italien starka intryck af Pieter van Laer. Hufvudsakl. verksam i Haarlem.

112. LANDSKAP MED FIGURER. Till h. i förgr., framför en ruin, står en brun häst. Till v. om hästen står en i hvitt och blått klädd dam, hvilken samtalar med en officer, som sitter, hållande hennes ena hand i sin. — Trä. H. 0,25; br. 0,21. Sign.: *T Wyck.*

Hr *J. Lind.*

113. ALKEMIST I SITT LABORATORIUM. Han sitter vid sitt bord, vänd åt åskådaren, läsande i en bok. På bordet en stor jordglob, uppslagna böcker och manuskript. Till v. ser man genom ett fönster den blå himlen. — Trä. H. 0,33; br. 0,31. Sign.: *T Wyck.*

Ur Friesendorffska saml. Ett motstycke hos f. d. statsrådet Wennerberg.

Hr *A. Becker.*

WOUWERMAN. *Jan Wouwerman,* holländsk landskapsmålare, yngre broder till Philips och Pieter Wouwerman, född i Haarlem 1629, död där 1666. Sällsynt, af Wijnants påverkad mästare.

114. KUSTLANDSKAP med kojor, båtar och figurer. Till h. i förgr. en landad fiskarbåt. Längre bort, på sjön, en annan fiskarbåt. — Trä. H. 0,44; br. 0,55. Sign.: *J W.*

Ur generaldirektör Almquists saml.

Hr *Alfr. Brinck.*

WOUWERMAN. *Philips Wouwerman,* berömd holländsk häst- och landskapsmålare, född i Haarlem 1619, död där 1668. Elev af sin far, Paulus Joosten Wouwerman. Verksam i Haarlem. Otroligt produktiv artist.

115. Pyramus och Tisbe. Till h. i förgr. af ett idylliskt landskap ligger Pyramus utsträckt död, klädd — i en röd uniformsrock. Tisbe, i hvit mantilj och blå kjol, störtar sig, bredvid den döde, med utbredda armar mot ett svärd, hvars fäste hvilar på Pyramus' bröst. I bakgr. ett lejon. Till v. Amor, som sänker sin båge. I fonden en däld och en blånande sjö. — Trä. H. 0,23; br. 0.18. Sign.: *PHL W.*

Denna naiva framställning, alldeles olik Ph. Wouwermans sedvanliga motiv, är förmodl. ett ungdomsarbete. Trol. af grefve G. A. Sparre inköpt i utlandet på 1770-talet.

Grefve Axel Wachtmeister (Vanås).

WOUWERMAN. *Pieter Wouwerman*, holländsk målare af ryttarscener, yngre broder till Philips W. och äldre broder till Jan W., född i Haarlem 1623, död i Amsterdam 1682. Elev af sin far, Paulus Josten W. och af Philips W. Verksam i Haarlem, i Paris (1664) och sedan i Amsterdam.

116. Tre kavaljerer i ett landskap. Två af dem sitta redan i sadeln och den tredje är i begrepp att stiga till häst. Bredvid dem står en hund. Vackert landskap med ett slott. I bakgrunden berg. — Trä. H. 0,25; br. 0,32. Sign.: *P w.*

Hr *Carl Ekman* (Finspång).

WUCHTERS. *Abraham Wuchters*, holländsk porträttmålare, född i Holland efter 1610, död i Köpenhamn 1683. Kom 1638, förmodligen i Karel van Mander d. y:s sällskap till Danmark, blef 1639 ritmästare vid Sorö akademi, men flyttade 1669 till Kjöbenhavn. Besökte Sverige 1661.

117. Porträtt af drottning Kristina, bröstbild åt v., naturlig storlek. I pannan benadt, på ryggen i en tjock fläta nedhängande hår; rödt, pälsbrämadt, mycket urringadt lif. Mörk fond. — Trä. H. 0,69; br. 0,56.

Ett annat, ovalt, ex. äges (enl. C. A. Ossbahr) af frih. Clara Raab, f. Säve.

Upsala universitet.

OKÄND SPANSK eller NEAPOLITANSK MÄSTARE, 1600-talets förra hälft.

118. Page, spådd af en zigenerska; flera figurer i knästycke, nat. storlek. Till v. står en mörkhyad zigenerska, bärande två

barn på ryggen. Till h. om henne, vänd åt v., en vacker page i grå hatt med grön plym, hvit, utskuren tröja och röda knäbyxor. Zigenerskan håller hans ena hand och synes spå honom, medan hennes följeslagare, två kvinnor och en bandit, bestjäla den unge pagen på hans börs, ett armband, m. m. — Duk. H. 1,17; br, 1,83. Sign. med ett olöst monogram: *C° ff*

Ur Österby-saml. En *kopia* af taflan i Münchens Pinakotek, där än tillskrifven *Antonio Pereda*, än *Pedro de Moya*. Taflan har utprägladt spanskt tycke, men den utmärkte kännaren af gammalspansk konst, prof. Carl Justi i Bonn skrifver till förf. att han aldrig i Spanien påträffat ofvanstående monogram. Kanske är taflan därför af en spansk-neapolitansk mästare.

Frih. Gustaf Tamm.

OKÄND TYSK MÄSTARE, 1600-talets förra hälft.

119. PORTRÄTT AF WALLENSTEIN, helfig., en face, stående, klädd i rikt utsydd dräkt med en stor guldkedja, med v. hand i sidan och kommandostaf i höger. På ett bord till h. hans hjälm. Till h. och v. i bakgr. utsikt öfver ett fält med två uppställda arméer. — Duk. H. 2,23; br. 1,73. Sign.: *AÑO 1626/ NF P.*

Karlbergs Krigsskola.

GELTON. *Toussainct Gelton*, holländsk målare, verksam i Amsterdam och Haag på 1650- och 1660-talet, i Sverige, där han vistades 1659(?) eller åtminstone 1666 och i Danmark, där han var hofmålare hos konung Kristian V.

120. LANDSKAP MED FAUNER. Till v. i förgr. sitta två fauner, af hvilka den ene blåser pipa för en till h. om dem sittande kvinna i hvitt lif och röd kjol. Till h. i bakgr. flera badande figurer och där bortom en höjd med en byggnad och en betande fårhjord. Blå luft med hvita moln. Idylliskt, miniatyrlikt utfördt landskap. — Koppar. H. 0,08; br. 0,11. Bakpå försedd med familjen De la Gardies sigill och följande Geltons egenhändiga påskrift: *Conte. Pontes. de / La Garde. invn / T. G. Pinx. / Stockholm.*

Målad efter ett utkast af Magnus Gabriel De la Gardies yngre bror, sedermera riksrådet grefve Pontus Fredrik de la Gardie, född 1630, död 1692.

Hr *G. W. Sandberg.*

OKÄND FLAMSK MÄSTARE, 1600-talets förra hälft.

121. LANDSKAP MED FIGURER. På en väg i förgr. tre karosser, af

hvilka de två främsta äro trespända. Till v. i förgr. en herde med kor. Till h. i bakgr. bonddans utanför ett hus. — Trä. H. 0,43; br. 0,57.

Rikt, omsorgsfullt utfördt staffage. Visar blandadt inflytande af Jan Brueghel och Teniers. Ur en dansk saml.

Hr *Alfr. Brinck.*

VERWILT. *François Verwilt,* holländsk figur- och landskapsmålare, född 1623, trol. i Rotterdam, död där 1691. Elev och imitatör af Cornelis van Poelenburgh. Verksam i Rotterdam.

122. HERDESCEN. I ett landskap med romerska ruiner sitter framåtlutad, vänd åt h., en nästan naken jaktnymf, som lagt sitt koger ifrån sig. Vänd mot henne står en i rödt klädd herde med en staf i ena handen och en murgrönskrans på hufvudet. Till v. i bakgr. en romersk basrelief. — Trä. H. 0,39; br. 0,50. Sign.: *f. v. Wilt.*

Ur en dansk saml.

Hr *Alfr. Brinck.*

MIJN. *Herman van der Mijn,* holländsk målare, född i Amsterdam 1684, död i London 1741. Elev af Ernst Steuven. Arbetande vid åtskilliga hof.

123. GENRE. En ung, delvis naken, sittande kvinna. Bredvid henne en likaledes sittande gosse. Bakom henne nalkas en annan ung kvinna, bärande på hufvudet en korg med frukter. — Trä. H. 0,61; br. 0,51. Sign.: *H. v. d. Mijn 1718.*

Ur Wallis' saml.

Hr *A. Becker.*

OKÄND FRANSK MÄSTARE, slutet af 1700-talet.

124. PORTRÄTT AF EN UNG DAM MED HVIT MUFF, halffig. åt h., i mörkblå sammetskappa med rödt foder och en svart vinterhufva med röd bandrosett. Händerna instuckna i en hvit muff. — Duk. H. 0,61; br. 0,50.

Taflan, sedan gammalt tillskrifven en okänd fransk målare *De Launay,* kom från Frankfurt a/M. till Sverige genom grossh. De Ron d. ä:s fru.

Fru *Fredrika Schlegel, f. Wallis.*

MOLIJN. *Pieter Molijn,* holländsk landskapsmålare, född i London

1595, död i Haarlem 1661. En af grundläggarna af Hollands landskapsmålarkonst (se sid. 20).

125. LANDSKAPET MED HÖSTACKEN. Till v. i förgr. två ryttare och tre vandrare, som på vägen möta en bonde, en kvinna och en liten flicka. Till v. i bakgr., framför skogen, en byggnad och en täckt höstack; till h. utsikt öfver en slätt. — Trä. H. 0,42; br. 0,58. Sign.: *P / MoLyn fecit / 1660.*

Radering af William Unger i »Zeitschrift für bildende Kunst». Ljustryck af Jæger i Granbergs afhandling om Pieter Molijn. Mästarens sista och yppersta arbete. — Ur Skoges och Meinanders samlingar.

Hr *C. A. Redin.*

BREDA. *Carl Fredrik von Breda,* son till den för sin tid framstående konstkännaren, dispachören Lukas v. Breda och sonson till målaren Lukas v. Breda, född i Stockholm 1759, elev af konstakademien och Lorentz Pasch samt, i England, af sir Joshua Reynolds, som på hans konstnärskap öfvade det största inflytande. Återkom 1796, prof. vid konstakademien, adlad 1812, eftersökt porträttör, död i Stockholm 1818.

126. PORTRÄTT AF GROSSH. C. G. DE RON (f. 1780, d. i Paris 1854), half fig. åt h., nat. storlek, med ljusgult hår, mörk rock, röd väst och hvit halsduk. Mörkgul fond. — Duk. H. 0,75; br. 0,63. Sign.: *C. F. v. Breda / pinx. 1797.*

Dr *M. de Ron.*

127. PORTRÄTT AF GROSSH. J. F. DE RON (f. 1782, d. 1854), fig. åt v., nat. storlek, med långt brunt hår, ljusbrun rock, röd väst och stor, hvit halsduk. Bakgr.: mulen himmel och haf. — Duk. H. 0,75; br. 0,63. Sign.: *C. F. v. Breda / pinx. 1798.*

Dr *M. de Ron.*

RUISDAEL. *Jacob van Ruisdael,* Hollands störste landskapsmålare, son till ramfabrikanten Isack van Ruisdael och brorson till Salomon van Ruijsdael, som förmodligen var hans lärare. Född i Haarlem 1628 eller 1629; död där på fattighuset 1682.

128. LANDSKAP MED KOR. Till h. en backe med lummiga träd i brun ton. Till v. i bakgr. en skogsdunge i skarpt grön färg. I förgr. ett vattendrag, som sträcker sig bortåt fonden. I taflans

midt, i vattnet, en bortvänd ko. Till h. i förgr., på stranden och i vattnet, tre kor och några får. Längst till h. två sittande herdar. — Trä. H. 0,58; br. 0,73.

Ur grefve Löwenhjelms saml. Där tillskrifven Jacob van Ruisdael, ehuru taflan är för hårdt pänslad för att vara målad af den store mästaren själf och snarare bör tillskrifvas en af honom påverkad, imiterande, med honom samtidig artist.

H. K. H. Hertiginnan af Dalarna.

RENI. *Guido Reni*, italiensk figurmålare af bolognesiska skolan, född i närheten af Bologna 1575, död där 1642 (se sid. 27).

129. »ECCE HOMO». Bröstbild en face, hufvudet lutadt åt h. På det på axlarna nedhängande bruna håret en törnekrona. Bröstet naket. Ett rör i de ej synliga händerna. Oval ram. — Duk. H. 0,65; br. 0,48.

Skolarbete.

H. M. Drottningen.

GOIJEN. *Jan Josephsz. van Goijen* (se sid. 9). — I hans art.

130. FLODLANDSKAP. Till h. en stad med murar och torn, däribland ett högt, fyrkantigt torn. Till v. i bakgr. en hitåt seglande farkost och midt i förgr. en färja, på hvilken transporteras en förspänd kaross med kusken på kuskbocken. — Trä. H. 0,41; br. 0,71. Oläslig signatur (*RYDOA* ??). Dat. *1641*.

För dålig och rå tafla för att vara af van Goijen eller Salomon van Ruijsdael, på hvilken den stympade signaturen möjligen hänvisar. Förr tillskrifven van Goijen.

Kapten *Fredrik Mannerskantz* (Värnanäs).

CANALETTO. *Antonio Canale* eller *da Canal,* kallad *Canaletto,* italiensk målare, född i Venedig 1697, död där 1768. Elev af sin far, dekorationsmålaren Bernardo da Canal. Verksam i Venedig och London.

131. S. MARKUSPLATSEN I VENEDIG. I fonden S. Markuskyrkan. — Duk. H. 0,63; br. 0,90.

Motstycke till följande. Skolarbete.

H. M. Konungen.

132. DOGEPALATSET I VENEDIG med Riva degli Schiavoni. Vid

kajen ligger en grant utstyrd galér. På sjön en mängd gondoler och andra farkoster. — Duk. H. 0,63; br. 0,90.

Motstycke till föregående. Skolarbete.

H. M. Konungen.

VRIES. *Roelof Jansz. de Vries* eller *van Vries,* holländsk landskapsmålare, född i Haarlem 1631. Verksam i Haarlem och senare i Amsterdam, där han lefde ännu 1667. Imitatör af Jacob van Ruisdael.

133. Landskap med byggnader. Till v. en halft förfallen byggnad, omgifven af träd. I halfdörren står en karl. Till v. där bakom ett högt, fyrkantigt torn. Till v. i förgr. en bortåt gående karl, åtföljd af en gosse. — Trä. H. 0,57; br. 0,48.

Ur grossh. Michaëlis saml.

Hr *J. Lind.*

134. Landskap med byggnader. Midt i förgr. en liten hvälfd bro, under hvilken ett vattendrag väller fram. Till v. därom en korsvirkesbyggnad och träd. I bakgr. ett fyrkantigt kyrktorn. — Trä. H. 0,64; br. 0,48.

Ur prof. C. J. Fahlcrantz' saml.

Hr *Gustaf Fredrikson.*

MOMMERS. *Hendrik Mommers,* holländsk landskapsmålare, född i Haarlem 1623, död i Amsterdam 1693 (Bredius). Studerade i Italien. Sedan verksam i Amsterdam.

135. Italienskt landskap. Till h., invid en klippvägg, en förfallen port. Genom densamma ser man en byggnad. Till h. i förgr. tre kor och en hund. Bakom dem en herde. Till v. i bakgr. utsikt öfver ett vidsträckt landskap. — Trä. H. 0,40; br. 0,67. Sign. *H Mommers.*

Grefve G. M. Hamilton (Hedensberg).

OKÄND HOLLÄNDSK MÄSTARE, 1600-talets senare hälft.

136. Porträtt af Louis De Geer d. y., född 1665, död 1681. Half figur åt h., med hvit, slät krage och med guld utsydt kyller. — Trä. H. 0,73; br. 0,59. I målad oval.

Tillhör caput för släkten De Geer af Finspång, löjtnanten

Frih. Gustaf De Geer (Malmö).

OKÄND FLAMSK MÄSTARE, slutet af 1500- eller början af 1600-talet.

137. LUTSPELERSKAN. Till h. om ett bord, på hvars gröna duk ligga en luta, fioler och flöjter, står en ung dam, som spelar på en på bordet hvilande luta. Till v. ett fönster med små rutor. I fonden ett uppslaget klavér. — Trä. H. 0,64; br. 0,61. Sign.: *Henrick van* .... (resten af namnet bortskuren).

Ur Brogrens och Johanssons saml.

Hr *J. Lind.*

LAMEN. *Christoffel Jacobsz. van der Lamen*, flamsk genremålare, född i Antwerpen omkr. 1615, död där 1651. Elev af sin far, Jacob van der Lamen. Målade likt holländarna Dirk Hals, Ant. Palamedesz, P. Codde och J. Duck »konversationsstycken» och »musicerande sällskap».

138. SÄLLSKAPSLEK. I en sal ett sällskap af tio personer (3 kavaljerer och 7 damer) lekande »spänna kyrka». — Trä. H. 0,58; br. 0,89.

Hr *J. Lind.*

139. »KONVERSATIONSSTYCKE». I taflans midt en ung kavaljer och en ung dam, som, klädda i 1630-talets kostym, hand i hand närma sig förgrunden. Flera personer. — Trä. H. 0,47; br, 0,63.

Motstycke till följande.

Kapten *Fredrik Mannerskantz* (Värnanäs.)

140. MUSICERANDE SÄLLSKAP. I en park ett sällskap (5 herrar och 3 damer) samladt kring ett bord. Till h. en page, som står bredvid en vinkylare. — Trä. H. 0,47; br. 0,63.

Motstycke till föregående.

Kapten *Fredrik Mannerskantz* (Värnanäs.)

JANSSENS. *Hieronimus Janssens*, flamsk genremålare, född i Antwerpen 1624, död där 1693. Elev af Christoffel van der Lamen (se sid. 14.)

141. MUSICERANDE SÄLLSKAP, samladt kring ett bord i en salong. En vid bordet sittande kavaljer spelar guitarr. Till v. två stående

damer, som samtala. Till h. en sittande kavaljer, som höjer sitt glas för en likaledes sittande dam. — Trä. H. 0,67; br. 0,98.

Kapten *Fredrik Mannerskantz* (Värnanäs.)

OKÄND FLAMSK MÄSTARE, början af 1600-talet.

142. HAGAR OCH ISMAEL, figurer i naturlig storlek. — Trä. H. 0,96; br. 1,88.

Intressant målning, som tillskrifvits Rubens' lärare, *Otho van Veen*, f. 1558, d. 1629.

Grefve G. M. Hamilton (Hedensberg).

VRIES. *Roelof de Vries*, holländsk landskapsmålare (se n. 133.)

143. LITET LANDSKAP MED BYGGNADER. I taflans midt en tornlik byggnad. Till v. i förgr. sitta två vandrare. — Trä. H. 0,29; br. 0,33.

Ur prof. C. J. Fahlcrantz' saml. Fotogr. af C. F. Lindberg.

Dr *C. J. Fahlcrantz.*

Miniatyrer

tillhöriga hr Jacob Setterwall.

ANDERSSON. *Gustaf Andersson,* född i Vexiö 1788, elev af målare-akademien, död 1833.

1. Ung dam, bröstbild åt v., hufvudet nästan en face. Sign.: *Anderson* (signaturen af fru Arnberg). Elfenben, nästan rund.
   Auktion. Palm 1883 och Eichhorn 1890. Miniatyrutst. i Nationalmuseum 1887.
2. Äldre man, Sign.: *Andersson 1817.*
3. Äldre man, Sign.: *Andersson pinxit.*

BERNDES. *Adolf Ulrik Berndes,* född 1757, landtmätare, miniatyr-målare och gravör i aquatinta. Död i Stockholm 1844.

4. Ung dam med hvit klädning. Sign.: *Berndes 1805.*
5. Ung dam. Bröstbild. Sign.: *Berndes 1800.*
   Gustavianska utställningen 1891.
6. Medelålders man. Sign.: *Berndes 1807.*

BOLINDER. *Johan Erik Bolinder,* född i Söderhamn 1768, elev af målareakademien, död i Stockholm 1808.

7. Ung dam. Bröstbild. Sign.: *Bolinder pinxit 1804.*
   Gustavianska utst. 1891.
8. Bergmästare G. Billow i Sala. Sign.: *Bolinder pinxit 1805.*
9. Frih. Fredrik Boye, den bekante förf. till »Målare-lexikon».
10. Friherrinnan Boye, f. Hierta.
    N:r 9 o. 10 *tillskrifna* mästaren.
11. Äldre man. Sign.: *Bolinder pinxit 1801.*

BOSSI. *Jean Dominique Bossi,* född i Italien 1765, vistades 1796—omkr. 1812 i Sverige, därpå i Wien och München samt dog 1853.

12. Författarinnan Marianne Ehrenström, f. Pollet, på locket af en dosa, som invändigt är af elfenben. Sign.: *D. Bossi Pinxit 1799.*
   Auktion i Stockholm den 10 april 1889.

13. En Grefvinna Horn. Sign.: *D. Bossi Pinxit 1800.*

14. Ung dam. Sign.: *D. Bossi Pinxit 1800.*

BRENNER. *Elias Brenner,* född i Österbotten 1647, tecknare, hofminiatör efter Pierre Signac, berömd mumismatiker, död i Stockholm 1717.

15. Ung man med peruk.
   Tillskrifven konstnären.

CALLINI, italiensk konstnär.

16. Äldre man. Sign.· *Callini.*
   Köpt i Rom.

FRÄNCKEL. *Liepman Fränckel,* född i Mecklenburg 1772, vistades i Sverige några år i början af 1800-talet och dog 1857.

17. En grefve Taube, öfverste. Sign.: *Fränckel 1787.*

GILLBERG. *Jacob Axel Gillberg,* född i Västmanland 1769, elev af Höjer i København, vidare utbildad i Frankrike och England, 1798 prof. vid målareakademien, 1840 direktör vid konstakademien, död 1845.

18. Man i brun frack. Sign.: *Gillberg pinxit 1802.*

GRÜNBAUM. *L. Grünbaum,* tysk konstnär.

19. Ung dam i hvit klädning och blå schal. Sign.: *L. Grünbaum pinx.*

HALL. *Per Adolf Hall,* född i Borås 1739, elev af Lundberg, reste 1766 till Paris, där han blef en berömd konstnär. Död såsom landsflykting i Liège 1793.

20. Yngre man, i skjortärmarna.

21. Riksrådet grefve C. F. Scheffer i riksrådsdräkt.

22. Drottning Hedvig Elisabeth Charlotta, konung Karl XIII:s gemål.
N:ris 20—22, expon. å Gustavianska utställn. 1891, *tillskrifvas* mästaren.

HALLMAN. *Gustaf Hieronymus Hallman*, född 1745. Dödsåret okändt.

23. Konung Carl XIV Johan. Sign.: *Hallman 1816.*

HARPER. *J. Harper*, engelsk konstnär, född 1688, död 1746.

24. Engelsk riddare. Sign. *J. Harper.*

HENRICHSEN. *Johan Georg Henrichsen*, född 1707, hofemaljmålare, död i Stockholm 1779.

25. Äldre man. Bröstbild åt v., med pudrad lockperuk. Pergament. Oval. Från omkr. 1770.
Tillskrifven mästaren. Eichhorns saml.

HOFLING. *Salomon Hofling*, född 1778, död i Stockholm 1827.

26. Äldre man i blå rock. Sign.: *Hofling målat 1818.*

HÖRLING. *Johan Fredrik Hörling*, porträtt- och historiemålare, född 1718, död 1786.

27. Jonas Alströmer. Bröstbild med guldinfattning.
Bukowskis aukt. 28—29 okt. 1892.

ISABEY. *Jean Baptiste Isabey*, fransk målare, född i Nancy 1767, elev af David, hofmålare hos Napoléon I, Ludvig XVIII och Ludvig Filip.

28. Napoléon I. Sign. bakpå: *Par Isabey peintre du cabinet de l'Empereur Napoléon, peint à Paris en l'année 1808.*

29. Ung dam. Sign.: *Isabey.*

KLINGSPOR. *Fredrik Filip Klingspor*, född i Jönköping 1761, hofmarskalk, ståthållare på Stockholms slott, död i Stockholm 1832.

30. UNG MAN I GRÅ ROCK. Sign.: *Fredric Klingspor pinxit 1799.*
Ur E. A. Bomans saml. Gustavianska utställn. 1891.

KÖHLER. *Per Köhler*, född i Östergötland 1784, elev af Gillberg, död i Stockholm 1810.

31. MANSPORTRÄTT. Sign.: *P. K. 1806.* På elfenben.
I Bossis manér. Bukowskis aukt. d. 22—23 april 1892.

32. ÄLDRE MAN I VIOLETT ROCK. Omkr. 1820.
Tillskrifven mästaren. Bukowskis aukt. d. 28—29 okt. 1892.

LAFRENSEN. *Nicolas Lafrensen d. ä.*, född i Stockholm 1698, död där 1756.

33. DROTTNING LOVISA ULRIKA.
Gustavianska utställn. 1891.

34. LAFRENSEN OCH HANS HUSTRU. Självporträtt.

LAFRENSEN. *Nicolas Lafrensen d. y.*, född i Stockholm 1737, elev af sin far, reste 1774 till Paris, där han såsom gouachemålare vann ryktbarhet under namnet *Lavreince*, återkom 1791, blef v. professor och dog 1807.

35. DAM MED BLÅTT HÅRBAND OCH HVIT KLÄDNING.
Tillskrifven mästaren. Auktion. d. 10 april 1889. Gustav. utställn. 1891.

36. UNG DAM MED HVIT KLÄDNING OCH BLÅTT SKÄRP.

37. ANNA CHARLOTTA SCHRÖDERHEIM.

38. MAGDALENA RUDENSCHÖLD.
N:r 36—38 *tillskrifna* mästaren.

LÉAULE, fransk konstnär.

39. MANSPORTRÄTT. Sign.: *Léaulé pinxit 1812.*

LUNDBÄCK. *Arvid Lundbäck*, född 1752, förste protokollsekret. i utrikes stats-exp., död i Stockholm 1827.

40. SJÄLFPORTRÄTT. Bakpå sign.: *Lundbäck pinxit 1786 semet ipsum.*
Gustav. utst. 1891.

POOL. *Juriaen Pool,* holländsk konstnär, född 1666, död 1745.

41. KARL XII. Sign.: *J. Pool.*

QUAGLIA. *Ferdinand Quaglia,* italiensk konstnär, född omkr. 1780 i Piacenza, verksam i Paris 1805—1824. Dödsåret okändt.

42. UNG FLICKA, knästycke, i hvit sidenklädning; sittande framför ett bord, lekande med ett medaljongsporträtt. Sign.: *Quaglia 1807.* — I ebenholzram. H. 0,14; br. 0,10.

Ur E. A. Bomans saml.

RICHTER. *David Richter d. y,* född i Stockholm omkr. 1670, studerade i Italien, hofminiatör efter Brenner, död i Stockholm 1741.

43. EN KARL XII:S KRIGARE.

Tillskrifven mästaren. Bukowskis aukt. 28—29 okt. 1892.

ROTA. *Giuseppe Rota,* italiensk konstnär.

44. LOUIS MASRELIEZ. Sign.: *Rota pinx. 1807.*

RYLANDER. *Carl Isack Rylander,* född 1779, död i Göteborg 1810, svensk miniatyrmålare.

45. PORTRÄTT AF EN GROSSHANDL. Kuntze i Göteborg. Sign.: *Rylander.*

SCHEFFEL. *Johan Henrik Scheffel,* född i Wismar 1690, verksam i Stockholm 1721—1765, därefter i Vesterås, till sin död, 1781.

46. YNGRE MAN med stor lockperuk, ljusviolett rock och väst. Pergament. Oval. H. 0,035; br. 0,028.

Tillskrifven mästaren. Ur Eichhorns saml.

SIGNAC. *Pierre Signac,* fransk emaljmålare, inkallad till Sverige 1648, hofminiatör, död 1684.

47. KARL XI SÅSOM BARN. Bröstbild åt h. Blondt långt hår, spetskantad krage, gul jacka med slitser. Emalj. Rund. Infattad i silfver, omgifven af en silfverboett med glasstenar och ögla.

Eichhorns saml.

SPARRGREN. *Lars Svensson Sparrgren*, född i Göteborg 1763, utbildad i Frankrike, professor vid målareakademien, död i Stockholm 1828.

48. Benjamin Franklin. Sign.: *L. Sparrgren.*
Bukowskis aukt. d. 19 mars 1891.

49. Biskop J. G. Flodin, Gustaf IV Adolfs religionslärare.
Bukowskis aukt. 22—23 april 1892.

50. Ung man i svart frack. Sign.: *Sparrgren 1810.*
Bukowskis aukt. d. 15 dec. 1888.

51. Dam i hvit klädning. Sign.: *S.*

STRAUCH. *Georg Strauch*, tysk emaljmålare, född i Nürnberg 1613, död där 1675.

52. Karl X Gustaf. Bakpå sign.: *G. St: fec: 1659.*

STRENG. *Johan Joachim Streng*, porträttmålare, född 1706, död 1763.

53. Ung man med pudrad lockperuk, hvit långhalsduk, röd rock och blå kappa. I silfverinfattning.
Tillskrifven mästaren. Eichhorns saml.

34. Ung man med pudrad lockperuk och mörkbrun rock med rödt foder. Bakpå sign.: *J. Streng.*

55. Ung man med pudrad lockperuk och blå rock.
Tillskrifven mästaren.

SUCHY. *Adalbert Suchy*, tysk konstnär.

56. Dam i hvit sidenklädning. Sign.: *Adalbert Suchy 1825.*

57. Dam i hvit klädning och mössa. Sign.: *Adalbert Suchy 1826.*
N. 56—57 från Köln.

TARAVAL. *Guillaume Thomas Raphaël Taraval*, född i Paris 1701, 1732 inkallad i och för slottsbyggnaden, förste lärare vid den ritskola, hvarur konstakademien utvecklades, död i Stockholm 1750.

58. Äldre man med pudrad allongeperuk.
Tillskrifven mästaren. Ditzingers och Eichhorns samlingar.

TORSHELL. *Gustaf Torshell,* dessinatörlöjtnant vid fortifikationen, verksam omkring 1730, död 1744.

59. CARL VON CARLSSON, frih., statssekreterare, f. 1686, d. 1737.
Genom testamente gifven till Diakonissanstalten. Sedan i Eichhorns saml.

60. ÄLDRE MAN i pudrad allongeperuk. Bakpå med bläck sign.: *G. Torshell fecit Jönköping 1732.*
Jacobsons och Eichhorns samlingar. Utställning af äldre svenska mästares arbeten 1871.

VIERTEL. *Johan Carl Fredrik,* dansk konstnär, född i København 1772, verksam i Sverige 1800—1815, död i København 1834.

61. ÄLDRE MAN i blå frack. Sign.: *Viertel.*

62. DAM I HVIT KLÄDNING. Sign.: *Viertel.*

WEDEKIND. *J. Wedekind,* verksam i Göteborg 1714, i Ystad 1715 och i Kalmar 1716. För öfrigt alldeles okänd.

63. MEDELÅLDERS MAN med allongeperuk. Bakpå sign.: *fecit I. W.*
Eichhorns saml.

WILANDER. *Samuel Wilander,* född 1779, kamrerare i rikets ständers bank, död 1832.

64. MANSPORTRÄTT. Sign.: *Wilander.*

OKÄNDA MÄSTARE.

65. KONUNG FREDRIK I.

66. GREFVE ERIK DAHLBERG.

67. GREFVE MAGNUS STENBOCK.

68. EN GREFVE WACHTMEISTER.

69. DAVID KLÖCKER EHRENSTRAHL.

70. GREFVE GYLLENBORG.
Fransk mästare. Bukowskis auktion 28—29 okt. 1892.

71. UNG DAM MED HVIT KLÄDNING.

72. UNG DAM MED RÖD KLÄDNING.

73. UNG DAM MED RÖD KLÄDNING och hårklädsel.
Lafrensens manér.

74. UNG DAM MED BLÅ KLÄDNING och pudradt hår.
Halls manér.

75. Medelålders man med allongeperuk och rödbrun rock.

76. Medelålders man med hvitt krås.
Strengs manér.

77. Prest. Sign.: *Å.*

78. Medelålders man med mörkblå rock och krås.

79. Dam i hvit klädning.

80. Konung Ludvig xv.
Sannolikt fransk mästare.

81. Gustaf iii.

82. Ung man i blå rock.
Lafrensen d. ä:s manér.

83. Ung dam i hvit klädning och blommor i håret.

84. Ung dam i hvit klädning och med blått hårband.
Lafrensens manér. Troligen fransk mästare.

85. Skalden Giuseppe Giusti (f. 1809, d. 1850).
Italiensk mästare. Köpt i Florens.

86. Påfveporträtt.

87. Bergshauptman Anders Pihl.

88. Elisabeth Pihl, f. Steinholtz, den föreg:s hustru.

89. En Hertig af Bourbon. Emalj.
Fransk mästare.

90. En äldre man med mörkblå frack, gul väst och krås.
Bolinders manér.

91. En äldre man med svart rock och hvitt krås.
Anderssons manér.

92. En ung man i blå rock.
Halls manér.

